

OBČINA IDRIJA
Mestni trg 1
5280 IDRIJA

OBČINSKI SVET

tel.: 05 37 34 500
fax: 05 37 34 531
obcina.idrija@idrija.si

Številka: : 690-0001/2015
Datum: 7.2.2022

OBČINSKI SVET OBČINE IDRIJA

Zadeva: STRATEGIJA OBČINE IDRIJA ZA MLADE 2022 - 2026

Predlagatelj: Tomaž Vencelj, župan Občine Idrija

Gradivo pripravil: Maja Majnik, svetovalka za družbene zadeve

Pristojno delovno telo: Odbor za družbene dejavnosti

Predlog sklepa:

Sprejme se Strategija Občine Idrija za mlade 2022-2026 v predlaganem besedilu.

6. točka 26. seje Občinskega sveta Občine Idrija

OBČINA IDRİJA
Mestni trg 1
5280 IDRİJA

OBČINSKI SVET

tel.: 05 37 34 500
fax: 05 37 34 531
obcina.idrija@idrija.si

OBRAZLOŽITEV PREDLAGANE STRATEGIJE:

I. Pravna podlaga

- Določila Zakona o javnem interesu v mladinskem sektorju (Uradni list RS, št. 42/10 in 21/18 – ZNOrg), da se javni interes na področju mladinskega sektorja uresničuje z vključevanjem mladinskega vidika v strategije.

- Določilo 23. člena Statuta Občine Idrija Uradni list RS, št. 75/10 – uradno prečiščeno besedilo, 107/13, 13/19 in 202/20), ki predstavlja podlago, po kateri Občinski svet Občine Idrija sprejema odloke in druge akte.

II. Razlogi za sprejem

Javni interes na področju mladinskih politik opredeljuje Zakon o javnem interesu v mladinskem sektorju. Javni interes za mlade se uresničuje z zagotavljanjem normativnih in drugih pogojev za razvoj mladinskega dela in z vključevanjem mladinskega vidika v strategije, politike ter ukrepe, ki vplivajo na mlade, za kar so na lokalni ravni odgovorni organi samoupravne lokalne skupnosti.

Pri uresničevanju javnega interesa v mladinskem sektorju samoupravne lokalne skupnosti sodelujejo z mladinskimi organizacijami in organizacijami za mlade ter mladinskimi sveti.

Osnutek predlagana Strategija Občine Idrija za mlade 2021-2025 je pripravil Mladinski center Idrija v sodelovanju z Občino Idrija. Izdelan je bil v okviru projekta Povezovanje = Trajnost, ki ga je skozi Javni razpis za razvoj in profesionalizacijo nevladnih organizacij in prostovoljstva 2019 sofinanciralo Ministrstvo za javno upravo RS.

Uvodni del strategije podaja teoretične opredelitve, sledita analitični del in strateški del z opredelitvijo ukrepov za doseganje ciljev strategije.

Viri podatkov za analizo stanja so Poročilo Evropske komisije o položaju mladih v EU, raziskava Slovenska mladina 2018/19, anketa na vzorcu mladih v Občini Idrija in razgovori z mladimi v krajevnih skupnostih.

V raziskavi Slovenska mladina 2018/19 so mladi izrazili svoje prioritete in sicer, da želijo živeti v državi, ki jim bo zagotavljala ekonomsko, socialno in pravno varnost ter čisto okolje.

Strategija EU za mlade 2019-2027 je oblikovala dva ključna cilja: spodbujanje sodelovanja mladih v demokratičnem življenju in prizadevanja, da imajo vsi mladi zagotovljene potrebne vire za delovanje v družbi.

Osnovna strateška področja Strategije Občine Idrija za mlade 2021-2025 so:

1. Bivanje

Analiza je pokazala, da večina mladih živi pri starših in mladi menijo, da naj Občina Idrija prav stanovanjski problematiki mladih posveti največjo pozornost. Ukrepi predlagane mladinske strategije so usklajeni s Stanovanjsko strategijo Občine Idrija 2020-2035.

2. Vključenost

Med mladimi v zadnjih letih po podatkih raste občutek, da imajo vpliv na spremembe v lokalnem okolju in menijo, da je potrebno pri mladih načrtno vzpodbujati interes za lokalno politiko z

OBČINA IDRİJA
Mestni trg 1
5280 IDRİJA

OBČINSKI SVET

tel.: 05 37 34 500
fax: 05 37 34 531
obcina.idrija@idrija.si

njihovim vključevanjem v procese odločanja. V občini deluje 7 mladinskih organizacij, kar kaže na visoko stopnjo razvitosti mladinskega sektorja v občini. Predlagani ukrepi so usmerjeni v vzpodbujanje aktivnega udejstvovanja mladih v lokalni skupnosti-komisija za mlade, participativni proračun za mlade.

3. Izobraževanje in zaposlovanje

Večina mladih v občini si želi doseči višje stopnje izobraževanja, izpostavljajo tudi pomen neformalnega izobraževanja. Lokalna skupnost naj v okviru možnega vzpodbuja javne zavode in občinsko upravo, da v okvirih možnega omogočijo počitniško prakso in delo mladim. Prav tako je pomembno zagotavljanje kakovostne informacijske infrastrukture.

Finančni učinki predlagane strategije so v večji meri usklajeni s strateškimi in proračunskimi dokumenti Občine Idrija, na novo pa bi bilo potrebno zagotoviti sredstva za participativni proračun za mlade in za plačilo počitniške prakse v Vrtcu Idrija.

Javna razgrnitev je potekala na spletni strani Občine Idrija od 22.12.2021 do 21.1.2022 in v njenem okviru smo prejeli samo eno pripombo:

»Najprej vse pohvale v zvezi z aktivnostmi za pripravo Strategije za mlade Občine Idrija 2022 - 2026. Pripravljena je celovito in na vključujoč način. V zvezi s tem imamo eno pobudo, in sicer za področje podjetništva mladih. Poleg študijskih krožkov, ki jih izvaja ICRA, je samo/zaposlovanje mladih smiselno spodbujati tudi z objavo natečajev za razvoj podjetniških idej mladih podjetnikov. Iz javnih sredstev se npr. nameni nekaj sredstev za nagrado najboljših podjetniških idej mladih (npr. za registracijo in začetni zagon), podporne organizacije (ICRA) pa izbranim oz. nagrajenim idejam nudi svetovanje pri nadaljnjem razvoju idej (npr. preko SPOT točke). lep pozdrav, mag. Darijan Krpan, Regionalno stičišče NVO Planota.«

III. Predlog sklepa

Sprejme se Strategija za mlade Občine Idrija 2022 - 2026 v predlaganem besedilu.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA JAVNO UPRAVO

Idrija 2020

ZPM Idrija

Strategija Občine Idrija za mlade 2022–2026

Kazalo

1	Uvod	4
2	O mladinskih politikah	5
2.1	Zakon o javnem interesu v mladinskem sektorju (ZJIMS)	5
2.2	Pregled drugih zakonov, ki zadevajo neposredno mlade	6
3	Namen strategije	8
4	Potek zbiranja podatkov	9
5	Pregled strateških usmeritev Občine Idrija, ki vključujejo tudi področje mladine	11
5.1	Inovativna strategija trajnostnega razvoja Občine Idrija	11
5.2	Osnutek stanovanjske strategije za razpravo ter Stanovanjski program za 5-letno obdobje	12
5.3	Lokalni kulturni program Občine Idrija za obdobje 2015–2020	14
6	Eksterna analiza: Evropski trendi	15
6.1	Poročilo Evropske komisije o položaju mladih v EU	15
6.2	Strategija Evropske unije za mlade 2019–2027	16
7	Eksterna analiza: nacionalni trendi	17
7.1	Raziskava Slovenska mladina 2018/19	17
8	Interna analiza: področje mladinske dejavnosti	19
8.1	Predstavitev organizacij	19
8.2	Cilji mladinskih organizacij	22
8.3	Izvleček	23
9	Interna analiza: mladi	24
9.1	Koliko je mladih?	24
9.2	Kako živijo mladi?	26
9.3	Sodelovanje mladih v družbi	34
9.4	Kaj spremeniti?	36
9.5	Izvleček	40
10	Interna analiza: Srečanja z mladimi v krajevnih skupnostih Občine Idrija	41
11	Interna analiza: Organizacije za mlade	43
12	Strateške usmeritve	45
12.1	Bivanje	45
12.2	Vključenost	48

12.3	Izobraževanje in zaposlovanje	51
12.4	Povzetek vseh ukrepov	54
13	Kolofon	62

1 Uvod

Leto 2020 je tako globalno kot lokalno zaznamovala pandemija, ki je na družbo vplivala na mnogih ravneh. Razsežnosti ne le zdravstvene, temveč tudi splošne krize se že jasno izrisujejo, hkrati pa daljnoročne posledice ostajajo neznanka. V tem obdobju so že obstoječe družbene težave, tudi tiste, ki se tičejo mladih, postale le še bolj očitne.

Osamosvajanje mladih je dandanes tudi v Sloveniji težka naloga, saj ga spremljajo mnoge negotovosti: izobraževanje ni zagotovilo za hitro in dobro zaposlitev, pri zaposlovanju mladi prednjačijo v prekarnih oblikah, po življenjske priložnosti se mnogi odpravijo v večje kraje in v tujino, dostop do bivališč jim je ob visoko privatiziranem stanovanjskem fondu in izredno visokih cenah bodisi onemogočen bodisi otežen. Na podlagi naštetega prihaja do poglobljanja razlik med tistimi, ki so prepuščeni samim sebi, in tistimi, ki imajo zaledje pri svojih starših, torej med različnimi družbenimi razredi. Zato je jasno, da so sistemske rešitve bodisi na lokalni bodisi na drugih ravneh ključnega pomena, da se mladim omogoči dostojno življenje. Navsezadnje bodo oni tisti, ki bodo našo družbo popeljali v prihodnost.

Generacijo današnjih mladih, ki bodo v prihodnosti nosilci razvoja občine, zaznamuje visoka izobrazbena struktura, obvladovanje najrazličnejših sodobnih znanj in veščin ter uporaba naprednih tehnologij, ki bodo v bodoče igrale pomembno vlogo. Mladi se danes vse bolj poslužujejo neformalnih oblik izobraževanja in so aktivno vpeti v dejavnosti, ki jih ponujajo različne nevladne organizacije, obenem pa svojo zavzetost dokazujejo z angažiranjem pri podnebnemu in socialnemu aktivizmu.

Sestavni del Strategije predstavlja raziskava, v kateri so se mladi in organizacije, v katerih delujejo, jasno opredelili do vprašanj, ki se tičejo njihovega bivanja, izobraževanja, dela, participacije in prostega časa. Sodelujoči so dokazali, da jim je – v nasprotju s stereotipno predstavo – mar za to, kaj se dogaja v njihovem kraju, ter potrdili ugotovitve, da participacija med mladimi danes poteka na nekonvencionalne in inovativne načine.

Strategija za mlade Občine Idrija 2022–2026 predstavlja vizijo razvoja, ki bo v prihodnje upoštevala glas mladih in jim zagotavljala okolje, v katerem bodo radi živeli, se udeleževali, izobraževali, delali ter preživljali prosti čas.

2 O mladinskih politikah

Mladinske politike spodbujajo mlade k vključevanju v ekonomsko, kulturno in politično sfero ter njihovem udejstvovanju v njih, pa tudi k razvoju mladinskega dela in podpori mladinskim organizacijam. Nadaljevanje je posvečeno opredelitvi ključnih pojmov iz Zakona o javnem interesu v mladinskem sektorju, ki služijo tudi za razumevanje izrazov v nadaljevanju tega dokumenta, predstavljeni pa so tudi ključni zakoni, ki urejajo neposredno področje mladine.

2.1 Zakon o javnem interesu v mladinskem sektorju (ZJIMS)

ZJIMS iz leta 2010 opredeljuje mladinsko politiko kot: usklajen nabor ukrepov različnih sektorskih javnih politik z namenom spodbujanja in lajšanja integracije mladih v ekonomsko, kulturno in politično življenje skupnosti in ustreznih podpornih mehanizmov za razvoj mladinskega dela ter delovanja mladinskih organizacij, ki poteka v sodelovanju z avtonomnimi in demokratičnimi reprezentativnimi predstavniki mladinskih organizacij ter strokovnimi in drugimi organizacijami. (Zakon o javnem interesu v mladinskem sektorju, 2010)

ZJIMS je sicer po desetletju veljavnosti potreben sprememb, zato je že nekaj časa v pripravi njegova nova različica. Dvakrat je že bil v javni obravnavi, vendar zaenkrat še ni bil uspešno realiziran.

Opredelitev pojmov

Področje mladine v občini Idrija opredeljujejo spodaj navedeni temeljni pojmi, ki so oblikovani na podlagi Zakona o javnem interesu v mladinskem sektorju (ZJIMS).

»Mladi« so mladostniki in mlade odrasle osebe obeh spolov, stari od 15 do dopolnjenih 29 let, ki živijo, delajo ali se izobražujejo v občini.

»Mladinski sektor« so področja, na katerih v občini poteka proces oblikovanja in uresničevanja mladinskih politik in mladinsko delo, in sicer: avtonomija mladih, neformalno učenje in usposabljanje ter večanje kompetenc mladih, dostop mladih do trga delovne sile in razvoj podjetnosti mladih, skrb za mlade z manj priložnostmi v družbi, prostovoljstvo, solidarnost in medgeneracijsko sodelovanje mladih, mobilnost mladih in mednarodno povezovanje, zdrav način življenja in preprečevanje različnih oblik odvisnosti mladih, dostop mladih do kulturnih dobrin in spodbujanje ustvarjalnosti ter inovativnosti mladih in sodelovanje mladih pri upravljanju javnih zadev v družbi.

»Mladinsko delo« je organizirana in ciljno usmerjena oblika delovanja mladih in za mlade, v okviru katere mladi na podlagi lastnih prizadevanj prispevajo k lastnemu vključevanju v družbo, krepijo svoje kompetence ter prispevajo k razvoju skupnosti. Izvajanje različnih oblik mladinskega dela temelji na prostovoljnem sodelovanju mladih ne glede na njihove interesne, kulturne, nazorske ali politične usmeritve.

»Lokalna mladinska politika« je usklajen nabor ukrepov različnih sektorskih lokalnih javnih politik z namenom spodbujanja in lajšanja integracije mladih v ekonomsko, kulturno in politično življenje skupnosti in ustreznih podpornih mehanizmov za razvoj mladinskega dela ter delovanja mladinskih organizacij, ki poteka v sodelovanju z avtonomnimi in demokratičnimi reprezentativnimi predstavniki mladinskih organizacij ter strokovnimi in drugimi organizacijami.

»Organizacija v mladinskem sektorju« je subjekt, ki deluje v mladinskem sektorju na območju občine, je organizirana kot mladinska organizacija ali organizacija za mlade ali mladinski svet in ima sedež v občini.

»Mladinska organizacija« je avtonomno, demokratično, prostovoljno in samostojno združenje mladih, ki s svojim delovanjem omogoča mladim pridobivanje načrtnih učnih izkušenj, oblikovanje in izražanje njihovih stališč ter izvajanje dejavnosti v skladu z njihovo interesno, kulturno, nazorsko ali politično usmeritvijo ter je organizirana kot samostojna pravna oseba, in sicer kot društvo ali zveza društev ali kot sestavni del druge pravne osebe, in sicer društva, zveze društev, sindikata ali politične stranke, s tem, da ji je v temeljnem aktu te pravne osebe zagotovljena avtonomija delovanja v mladinskem sektorju.

»Organizacija za mlade« je neprofitna pravna oseba s sedežem v občini, ki na območju občine izvaja dejavnosti, namenjene tudi uveljavljanju interesov otrok in/ali mladih, vendar pa teh aktivnosti ne upravljajo, pripravljajo, izvajajo in vrednotijo mladi. Organizirana je kot zavod, društvo, ustanova ali zadruga.

»Mladinski center« je osrednja organizacija za mlade. Osnovni namen mladinskega centra je neformalna socializacija in vključevanje organizirane in neorganizirane mladine v lokalnem okolju v preventivne, neformalno-izobraževalne, prostovoljne, kulturne, socializacijske, prostočasne in druge animacijske aktivnosti kot tudi omogočanje raznovrstnih mladinskih iniciativ. V njem se izvajajo programi v mladinskem sektorju in mladinsko delo na lokalni ravni. Ima več različnih funkcij: preventivno, asociativno, servisno, informativno, izobraževalno in razvojno.

»Mladinski svet lokalne skupnosti« je krovna mladinska organizacija, ki ima sedež v občini in je organizirana v skladu z zakonom, ki opredeljuje mladinske svete. Mladinski svet ima v občini status mladinskega predstavništva. Zastopa interese mladih in mladinskih organizacij pri lokalnih (občinskih) oblasteh in se z njimi dogovarja o aktivnosti, sredstvih ter infrastrukturi, ki bo namenjena mladim. Prav tako ima v skladu z Zakonom o mladinskih svetih (ZMS, 6. člen) pravico do dajanja mnenj v vseh zadevah, obravnavanih v občinskih organih, ki zadevajo mlade. S svojim delovanjem poleg tega spodbuja dejavnost mladinskih organizacij ter skrbi za informiranje njihovega članstva in širše javnosti o politiki lokalne skupnosti, predvsem na področjih, ki zadevajo mlade.

»Mladinska infrastruktura« je fizični prostor (zemljišče ali stavba oziroma del stavbe), ki je na območju občine namenjen predvsem mladim za izvajanje mladinskega dela.

»Mladinski program« je skupek dejavnosti, ki ga izvaja mladinska organizacija, in poteka med vrstniki nepretrgoma skozi večji del leta ter vključuje večje število izvajalcev in aktivnih udeležencev.

»Program za mlade« je program ukrepov v mladinskem sektorju, ki ga izvajajo organizacije za mlade z namenom zagotavljanja boljših pogojev za življenje, delovanje in organiziranost mladih ter poteka nepretrgano skozi večji del leta in vključuje večje število aktivnih udeležencev.

2.2 Pregled drugih zakonov, ki zadevajo neposredno mlade

Zakon o skupnosti študentov

Zakon o skupnosti študentov v 6. členu določa, da občine in druge samoupravne lokalne skupnosti s svojimi akti zagotovijo sodelovanje predstavnikov Študentske organizacije

Slovenije, študentske organizacije visokošolskega zavoda oziroma študentske organizacije lokalne skupnosti pri obravnavi vseh zadev, ki se nanašajo na interese študentov v lokalni skupnosti v skladu z zakonom.

Zakon o mladinskih svetih

Zakon o mladinskih svetih v 6. členu določa, da vlada, ministrstva in drugi državni organi ter organi lokalnih skupnosti morajo pred določanjem predlogov zakonov in drugih predpisov, ki neposredno vplivajo na življenje in delo mladih, o tem obvestiti Mladinski svet Slovenije oziroma mladinske svete lokalnih skupnosti.

Zakon o javnem interesu v mladinskem sektorju

Zakon o javnem interesu v mladinskem sektorju v 5. členu določa, da se javni interes na področju mladinskega sektorja uresničuje z zagotavljanjem:

- normativnih in drugih pogojev za razvoj področij mladinskega dela in vključevanja mladinskega vidika v strategije, politike ter ukrepe, ki vplivajo na mlade in
- finančne podpore mladinskim programom in programom za mlade, vključno s podporo mladinski infrastrukturi.

Zakon o javnem interesu v mladinskem sektorju v 27. členu tudi določa, da »(1) Samoupravna lokalna skupnost izvaja mladinsko politiko na lokalni ravni skladno z lastnimi interesi, potrebami, zmožnostmi in okoliščinami, kot so število in struktura prebivalcev, ekonomska moč ter prostorske in kadrovske zmogljivosti v mladinskem sektorju.

(2) Samoupravna lokalna skupnost lahko uresničuje mladinsko politiko na lokalni ravni, tako da:

- sprejme lokalni program za mladino,
- ustanovi delovno ali posvetovalno telo za mladinska vprašanja,
- finančno podpira programe v mladinskem sektorju in
- izvaja druge ukrepe v mladinskem sektorju v skladu z zakonom.«

3 Namen strategije

Pomen aktivnosti mladinskih politik v Občini Idrija leži v naslavljanju vedno bolj perečih demografskih in mladinskih vprašanj, ki se jim je treba brez odlašanja posvetiti kot enemu izmed osrednjih področij občinskega razvoja. V nadaljevanju sledi pregled usmeritev razvoja ter glavnih področij delovanja lokalne mladinske politike, ki jih naslavlja pričujoča strategija.

Namen strateških ciljev in ukrepov je sistemsko urediti področje mladine ter si zastaviti smernice za razvoj okolja, v katerem mladi radi živijo, imajo možnost osebnega napredka ter dobre pogoje za osamosvojitve in temelje za odraslo življenje, se vključujejo v javno življenje na različne načine ter imajo možnosti za aktivno preživljanje prostega časa.

Poleg popisa in analize položaja mladih in mladinskih organizacij poteka določitev usmeritve razvoja lokalne mladinske politike v Občini Idrija z naslednjimi nameni:

- namenitev sredstev in pozornosti Občine Idrija v mladinska vprašanja ter v podporo mladim pri doseganju avtonomije,
- zagotavljanje posebnega obravnavanja ciljne skupine mladih od 15. do vključno 29. leta, ki v družbi predstavljajo ranljivo skupino,
- vzpostavitev sistemskih pogojev za podporo participaciji mladih v lokalni politiki, zlasti na področju mladinske politike, vključno s spremljanjem uresničevanja strategije za mlade,
- podporo za razvoj mladinskega sektorja v občini,
- zagotavljanje pogojev za formalno in neformalno učenje in priložnosti za pridobivanje izkušenj, ki krepijo tako znanja in kompetence mladih kot tudi bazen znanja v lokalnem okolju,
- namenitev pozornosti enakopravni obravnavi mladih na celotnem območju občine.

Namen strategije je zapisati strateške smernice delovanja Občine Idrija na področju mladine ter zagotoviti mehanizme za njihovo redno spremljanje in dopolnjevanje ter usklajenost z drugimi usmeritvami, ki veljajo v občini.

Strategija prav tako vsebuje ukrepe, ki izražajo prioritete delovanja Občine Idrija na področju mladine. Opredeljeni so vsebinsko, časovno, z vidika nosilcev odgovornosti za posamezen ukrep ter tudi prek kazalnikov, po katerih bo mogoče spremljati uspešnost oz. uresničenost ukrepov.

4 Potek zbiranja podatkov

Raziskovanje trenutne situacije med mladimi v občini Idrija se je pričelo v aprilu 2020 z objavo spletne ankete za mlade. Nadalje so bila organizirana tudi srečanja za mlade v različnih krajevnih skupnostih, ki so ponudila poglobljen vpogled v življenje mladih na podeželju. Pomemben del pridobivanja podatkov so predstavljale tudi evalvacije mladinskih organizacij in organizacij, ki delajo z mladimi. Podrobna analiza vseh pridobljenih podatkov je tako prinesla dober vpogled v življenje mladih v občini, njihove želje za prihodnost in težave s katerimi se spopadajo, razviden pa je tudi razvoj različnih organizacij v zadnjih letih ter njihovi cilji za nadaljnje delovanje. Podrobnosti posamezne metode zbiranja podatkov so predstavljene v nadaljevanju.

Anketni vprašalnik za mlade

Analiza stanja med mladimi v občini Idrija temelji na metodi kvantitativnega in kvalitativnega zbiranja podatkov, ki je bilo izvedeno s pomočjo anketiranja mladih preko spletnega programa za množično anketiranje www.1ka.si.

Podatke ankete smo zbirali v obdobju od marca do julija 2020.

Struktura vprašalnika

Anketni vprašalnik je bil razdeljen na 8 tematskih sklopov:

- **Trenutna situacija**
- **Kako živijo mladi?**
- **Izobraževanje**
- **Zaposlitev**
- **Dom**
- **Prosti čas**
- **Participacija mladih v družbi**
- **Kaj spremeniti?**

Izbrana področja so bila ocenjena kot tista, ki pomembno vplivajo na življenje in razvoj mladih v lokalni skupnosti. Vprašalnik je kompleksen in obsega vprašanja zaprtega, polodprtega in odprtega tipa.

Povprečen čas reševanja vprašalnika je bil ocenjen na 17 minut.

Predstavitev vzorca in vzorčenje

Ciljna populacija vprašalnika »Strategija za mlade« so bili mladi med 15. in 29. letom starosti, ki prebivajo v občini Idrija. V anketi je mnenje podalo 540 anketirancev, ki so na vprašanja odgovorili delno. V celoti je anketni vprašalnik izpolnilo 210 mladih, kar predstavlja 13,07 % vseh mladih s stalnim prebivališčem v občini. Od tega jih 132 prebiva v urbanem okolju (Idrija, Sp. Idrija), 78 pa na podeželju. Baza podatkov je bila pred analizo prečiščena in utežena po kraju prebivanja (urbani naselji – podeželje).

59,4 % oseb, ki so odgovarjale na vprašalnik, se je opredelilo za ženske, 40,2 % za moške, 0,4 % pa je izbralo možnost drugo.

Povprečna starost anketirancev je 21,5 let.

47,1 % vprašanih opravlja delo preko študentskega servisa. 24,4 % vprašanih je zaposlenih, od tega jih ima 12,6 % delovno razmerje za določen čas, 11,8 % pa za nedoločen čas. Samozaposlenih je 2,1 % vprašanih, 20,9 % jih ne dela.

Srečanja z mladimi po različnih krajevnih skupnostih

Junija 2020 so bila izvedena 3 srečanja z mladimi v krajevnih skupnostih Vrsnik-Ledine, Vojsko in Črni vrh. Srečanj se je skupno udeležilo 27 mladih, s katerimi smo se pogovarjali o življenju in potrebah mladih, ki živijo v različnih krajih občine Idrija.

V osrednji debati je bilo govora o štirih glavnih temah: participacija, zaposlovanje, izobraževanje in prosti čas. Posamezne teme so bile mladim predstavljene, oni pa spodbujeni, da opišejo situacijo na posameznem področju ter predlagajo ukrepe, ki bi jih občina in mladinske organizacije lahko zasledovale v prihodnje.

Vsa tri srečanja so omogočila vpogled v življenje mladih na podeželju in prispevala h končnim ugotovitvam, uporabljenim pri oblikovanju predlogov za ukrepe strategije za mlade.

Vprašalnik in pogovori z mladinskimi organizacijami ter organizacijami za mlade

Mladinskim organizacijam in organizacijam za mlade iz občine Idrija so bili razposlani samoevalvacijski vprašalniki, na podlagi katerih so bili z večino nato izvedeni še poglobljeni pogovori o delovanju organizacij na področju mladine. Predstavniki organizacij so tako pripovedovali o delu v preteklem petletnem obdobju in ciljih za nadaljnje delo, ki so izpostavljeni tudi v strategiji za mlade.

Predstavniki mladinskih organizacij, ki so članice Zveze društev Mladinski center Idrija, ter predstavniki Zveze prijateljev mladine Idrija so se tudi srečali in zbrano ter analizirano gradivo skupaj pregledali ter se dokončno uskladili glede lastnih ciljev.

Eksterne analize ter analiza lokalnih strateških usmeritev

Raziskana so bila tudi področja evropskih in nacionalnih trendov na področju mladine ter predstavljeni njihovi izvlečki, in sicer Poročilo evropske komisije o položaju mladih v EU, Strategija Evropske unije za mlade 2019–2027, raziskava Slovenska mladina 2018/2019.

Opravljen je bila tudi analiza lokalnih strateških dokumentov, in sicer Inovativne strategije trajnostnega razvoja Občine Idrija, osnutek stanovanjske strategije za razpravo, Lokalni kulturni program Občine Idrija za obdobje 2015–2020 ter načrta razvojnih projektov Občine Idrija za leto 2021 in 2022.

5 Pregled strateških usmeritev Občine Idrija, ki vključujejo tudi področje mladine

Razvojne prioritete Občine Idrija se ne nanašajo nujno neposredno na področje mladih, vendar so tukaj izpostavljene predvsem tiste, ki so ključnega pomena za mlade oziroma so mladi v njih izrecno omenjeni.

5.1 Inovativna strategija trajnostnega razvoja Občine Idrija

Občina Idrija je v letu 2011 sprejela ter nato v letu 2018 revidirala svojo Inovativno strategijo trajnostnega razvoja, ki zagotavlja ključne strateške smernice občinski upravi in vsem razvojnim akterjem v občini, s ciljem smiselne povezave dosedanjih razvojnih prizadevanj, programov in projektov v sklenjeno in medsebojno povezano celoto. V revidirani verziji je prišlo do konkretnih prednostnih projektov, merljivih ciljev, jasnejšega sistema uresničevanja in določitve odgovornosti, zato predstavlja nadgradnjo, ki je vsebinsko bolj zgoščena in se osredotoča na prebojne elemente, manj pa na zagotavljanje zakonsko predpisanih pogojev.

RP4: Vzajemna družba

Zadrževanje in privabljanje mladih

- krepitev fonda in raznolikosti neprofitnih stanovanj za mlade ter promocija stanovanjskih politik za mlade
- oblikovanje štipendijske politike za mlade
- znamčenje občine kot mladim naklonjene občine (aktivno komuniciranje in obveščanje o aktivnostih občine in podpori občine mladim in mladim družinam)

Razvoj novih inovativnih storitev (oskrba starejših, varstvo otrok, prevozi na klic), ki bi nadomestile izpad tradicionalnih storitev splošnega pomena

- pilotna vpeljava prevozov na klic med podeželskimi in urbanimi naselji
- implementacija novih oblik socialnih in izobraževalnih storitev, ki temeljijo na krožnem gospodarstvu in ekonomiji souporabe
- krepitev sodelovanja z institucionalnim okoljem (npr. intervencijsko delo z mladimi, stanovanjske skupnosti, ukrepi za zdrav in aktiven življenjski slog)
- prostovoljstvo in dobrotelost z namenom krepitev medgeneracijske, medinstitucionalne in splošne družbene povezanosti prebivalcev

S strategijo si je Občina Idrija zastavila tudi tri dolgoročne ambiciozne misije

MISIJA: V občino Idrija bomo letno privabili 1000 mladih – dijakov, delavcev, udeležencev poletnih šol in usposabljanj, gostujočih raziskovalcev ...

MISIJA: Občina Idrija bo evropski primer, kako iz svetovne dediščine ustvariti nove, inovativne in trajnostne proizvode in storitve.

MISIJA: Občina bo referenčna pametna skupnost v mednarodnem prostoru.

5.2 Stanovanjska strategija Občine Idrija 2021–2035 s Stanovanjskim programom za 5-letno obdobje

V nadaljevanju so navedeni izbrani ukrepi iz Stanovanjske strategije Občine Idrija 2021–2035, ki so ključni za mlade.

UKREPI	FINANČNI OKVIR ZA 5-LETNO OBDOBJE PO UKREPIH	1. LETO	2., 3., 4. LETO	5. LETO
IZVAJANJE AKTIVNE STANOVANJSKE POLITIKE				
Ukrep 1 Povišanje proračunskih sredstev za delovanje proračunskega stanovanjskega sklada.	625.000 €, 125.000 € na leto v obdobju 5 let	<ul style="list-style-type: none"> - Dosledno izvajanje stanovanjskega programa. - Zagotavljanje osnovnih sredstev na letni ravni za izvajanje aktivnosti sklada. - Nadaljevanje aktivnosti Mreže za bivanje (izobraževanje, ozaveščanje, podpora občanom, spremljanje in beleženje stanja, organiziranje svetovanj s področja prenove, razpisov, ...) - Redno vzdrževanje obstoječih stanovanj v lasti občine in pridobivanje novih stanovanj. - Letna evalvacija ukrepov in prilagajanje programa glede na potrebe občanov. 		
Sredstva Občine Idrija:	625.000 €	125.000 €	375.000 €	125.000 €
ZAGOTAVLJANJE NEPROFITNIH STANOVANJ				
Ukrep 2 Zagotoviti vsaj 10 neprofitnih najemnih stanovanj v sklopu prenove in sanacije objekta Dom Nikolaja Pirnata.	750.000 €, od tega 305.000 € lastnih sredstev,	<ul style="list-style-type: none"> - Izdelava idejnega projekta prenove za Dom Nikolaja Pirnata. - Ocena investicije. - Prijava projekta na razpise za energetska sanacijo in kohezijska sredstva. 	<ul style="list-style-type: none"> - Preveritev možnosti za partnerstvo in sofinanciranje s strani SSRS. - Priprava projektne dokumentacije za gradnjo. - Začetek prenove in energetske sanacije. 	<ul style="list-style-type: none"> - Zaključek gradnje. - Pridobitev uporabnega dovoljenja - Uporaba objekta – oddaja stanovanj v najem.
Sredstva Občine Idrija:	305.000 €	5.000 €	100.000 €	200.000 €
NAMENSKA STANOVANJA ZA MLADE				
Ukrep 3 Zagotoviti 5 prehodnih neprofitnih najemnih stanovanj za mlade do 35 let.	36.000 €	<ul style="list-style-type: none"> - 1 stanovanje iz obstoječega fonda neprofitnih stanovanj se nameni za mlade takoj, ko se sprazni. 	<ul style="list-style-type: none"> - 1 stanovanje se pridobi z odkupom manjše stanovanjske enote od zasebnika. 	<ul style="list-style-type: none"> - 2 stanovanji za mlade se nameni v sklopu prenove Doma Nikolaja Pirnata. (Ukrep 2)

Sredstva Občine Idrija:	36.000 €	0, 00 €	36.000 €	/
JAVNA NAJEMNA SLUŽBA				
Ukrep 4 Javna najemna služba (JNS)	Sredstva za izvajanje javne najemne službe zagotovi SSRS oz. država. <i>(Gre za predlagan državni ukrep iz novele stanovanjskega zakona.)</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Vključitev občine Idrija v program Javne najemne službe, če se pojavi ta možnost. - Informiranje in ozaveščanje občanov preko vzpostavljene platforme Mreže za bivanje. - Zagotavljanje podpornih aktivnosti na občinski ravni ob izvajanju JNS. - Izvedba svetovanj in delavnic na temo prenove, oddaje in najema. 		
Sredstva:	0,00 €	Sredstva se po potrebi lahko črpa iz osnovnih letnih sredstev proračunskega stanovanjskega sklada občine (120.000 €).		
SPODBUJANJE PRENOVE OBJEKTOV V ZASEBNI LASTI				
Ukrep 5 Prestrukturiranje obstoječega razpisa za mlade in odprtje dodatnega razpisa za obnovo stanovanjskih objektov v zasebni lasti.	140.000 € Po letih: 20.000 € 30.000 € 30.000 € 30.000 € 30.000 €	<ul style="list-style-type: none"> -Sprememba pogojev za pridobitev sredstev na razpisu za mlade. -Priprava dodatnega razpisa in pilotna izvedba. -Učinkovito obveščanje javnosti o odprtih razpisih. -Evalvacija uspešnosti glede na število prijaviteljev in porabljena sredstva. 	<ul style="list-style-type: none"> -Povišanje namenskih sredstev za oba razpisa na 30.000 letno. -Spremljanje učinkovitosti ter prilagajanje razpisov glede na stanje trga. 	<ul style="list-style-type: none"> - Letno izvajanje razpisov in spremljevalnih kontrolnih dejavnosti za doseganje učinkovitosti glede na določene kazalnike.
Sredstva:	140.000 €	20.000 €	90.000 €	30.000 €
IZVAJANJE AKTIVNE ZEMLJIŠKE POLITIKE				
Ukrep 6 Analiza primernih območij za novogradnjo v občini.	0,00 € (del rednega dela občinskih služb)	<ul style="list-style-type: none"> - Izvajanje zemljiške politike, ki omogoča uravnotežen razvoj stanovanjskega in drugih programov v občini. - Izvajanje aktivne zemljiške politike s ciljem pridobivanja novih zemljišč za stanovanjsko gradnjo / prenovo. - Izbor prednostnih projektov za razvoj stanovanjske gradnje v soglasju z lokalnimi skupnostmi. - Posebno pozornost se nameni razvoju Godoviča in Črnega Vrha ter drugih manjših poselitvenih centrov na podeželju. - Priprava novih OPPNjev za prednostna območja razvoja. 		

Sredstva:	0,00 €	Sredstva se po potrebi lahko črpa iz osnovnih letnih sredstev proračunskega stanovanjskega sklada občine (120.000 €).
------------------	--------	---

5.3 Lokalni kulturni program Občine Idrija za obdobje 2015–2020

Lokalni kulturni program za obdobje 2015–2020 je strateški dokument Občine Idrija, ki določa razvojno načrtovanje kulturne politike. Izhaja iz doseženega položaja kulture v občini in z njim se ugotovi vloga kulture v razvoju občine in javni interes zanjo.

Mladih se v tej strategiji dotikajo strateške usmeritve na področju *delovanja Mestne knjižnice in čitalnice Idrija*, in sicer s svojimi storitvami, sodelovanjem v vseživljenjskem izobraževanju ter tudi organizaciji posebnih oblik dejavnosti za to skupino.

Poslanstvo zavoda *Mestni muzej Idrija* se mladih dotika na področju izobraževanja oz. izvajanja pedagoško-andragoških programov. Mladi so neposredno naslovljeni v sklopu revije Idrijski razgledi, kjer bi radi objave omogočili tudi mladim raziskovalcem in srednješolcem.

Mladi so najbolj neposredno omenjeni na področju *delovanja ljubiteljske kulturne dejavnosti*, na katerem se udejestvuje približno 20 kulturnih društev. Kot eden izmed ciljev je jasno opredeljen naslednji: Z merili za sofinanciranje redne dejavnosti kulturnih društev spodbujati aktivno vključevanje občanov v delovanje društev, še posebej mladih.

Na tem področju lahko posebej še izpostavimo *Godbeno društvo rudarjev Idrija*, katerega cilji jasno zadevajo mlade: - uspešno sodelovanje z Glasbeno šolo Idrija in s tem zagotavljanje popolnjenja orkestra z mladimi glasbeniki, - podpiranje izobraževanja nadarjenih mladih glasbenikov članov orkestra in tako zagotavljanje kvalitete glasbenega poustvarjanja, - promocija glasbe in orkestra ter spodbujanje k aktivnemu in koristnemu preživljanju prostega časa mladih (sodelovanje z osnovnimi šolami).

6 Eksterna analiza: Evropski trendi

6.1 Poročilo Evropske komisije o položaju mladih v EU

Evropska komisija je maja 2018 objavila obsežno poročilo o položaju mladih v Evropski uniji, na podlagi katerega lahko evropsko mladino opišemo z naslednjimi izbranimi trditvami.

Število mladih

Delež mladih v celotni populaciji se v zadnjih desetletjih postopoma zmanjšuje, trenutno predstavlja 17 %. Tako je odstotek mladih padel z 21,0 % leta 1999, preko 18,7 % leta 2009, na 16,6 % do leta 2019.

Bivanje (stanovanjska osamosvojitve)

V povprečju mladi Evropejci zapuščajo dom staršev okoli 26. leta in to ostaja izredno stabilno že od leta 2010. Mladi v severni in zahodni Evropi na splošno zapuščajo starševsko gospodinjstvo prej kot njihovi vrstniki iz držav južne in vzhodne Evrope. Povprečna starost ob osamosvojitvi je od 20,7 leta na Švedskem do 31,8 leta na Malti. Takšne razlike so delno kulturne in deloma povezane s političnim in gospodarskim okoljem.

Izobraževanje in zaposlovanje (stopnja izobraženosti, zaposlovanje oziroma brezposelnost)

Mladi so vedno bolj izobraženi. Vse večji delež mladih Evropejcev pridobiva terciarno izobrazbo. Delež žensk s terciarno izobrazbo je v povprečju za 10 % višji od moških. Moški najbolj zaostajajo v Latviji, Litvi in Sloveniji (kjer je razlika dvakrat večja od evropskega povprečja).

V povprečju je starost 22 let v Evropi mejna točka, ko je na trgu dela več ljudi, kot se jih izobražuje. Mladi od 15 do 19 let so redko zaposleni in običajno opravljajo študentska dela v kombinaciji s študijem. Vsaka druga oseba, stara od 20 do 24 let, ima službo, od tega jih tri četrtine dela s polnim delovnim časom. Stopnje aktivnosti ljudi, starih od 25 do 29 let, so blizu stopnjam starejšega prebivalstva. Vendar pa je delež brezposelnih mladih v starostni skupini od 20 do 29 let višji od deleža v glavni delovno aktivni skupini.

Vključenost (volitve, prostovoljstvo, tveganje revščine in uporaba interneta)

Volilna udeležba mladih Evropejcev se še naprej zmanjšuje, zlasti nizka je ob evropskih volitvah. Najpogostejši razlog za neudeležbo je občutek, da niso predstavljeni in ne pomanjkanje zanimanja za demokratično participacijo. Posledično so mladi bolj dejavni v nevladnih organizacijah in/ali lokalnih organizacijah kot v političnih strankah.

Približno 30 % mladih med 15. in 30. letom sodeluje v prostovoljnih dejavnostih. Ta številka se je od leta 2011 povečala za več kot 25 %. Večina mladih prostovoljcev izbere projekte, ki prinašajo koristi njihovi lokalni skupnosti.

Stopnje tveganja revščine za mlade, ki ne živijo s starši, so po vsej EU razmeroma visoke in se v večini držav še naprej povečujejo. Med leti 2010 in 2016 je do največjega povečanja prišlo na Nizozemskem (10,1 %), v Sloveniji (9,8 %) in Bolgariji (9,7 %).

Obstaja občutna razlika v dnevni uporabi računalnika pri mladih, med tistimi z višjo in tistimi z nižjo stopnjo izobrazbe. 90 % visoko izobraženih ljudi (16–29 let) uporablja računalnik vsakodnevno, za razliko od nižje izobraženih mladih, med katerimi jih le 68 % računalnik uporablja vsak dan. Podatki kažejo, da je dnevna uporaba računalnikov v upadu, medtem ko

dnevna uporaba interneta narašča, še posebej med osebami z nižjo stopnjo izobrazbe. Ti podatki nakazujejo na trend, da se računalništvo hitro seli na mobilne naprave. Trenutno 8 od 10 uporabnikov interneta v EU, do spleta dostopa preko mobilnega telefona.

6.2 Strategija Evropske unije za mlade 2019–2027

Ključni cilji Strategije EU za mlade so spodbujanje sodelovanja mladih v demokratičnem življenju, podpora družbeni in državljski angažiranosti mladih žensk in moških ter prizadevanje, da imajo vsi mladi zagotovljene potrebne vire za sodelovanje v družbi.

Splošni cilji nove strategije EU za mlade so:

- mladim omogočiti, da postanejo arhitekti svojega življenja, skrbijo za osebni razvoj in rast do samostojnosti, okrepijo svojo odpornost in pridobijo življenjske spretnosti, da bodo kos spreminjajočemu se svetu;
- mlade spodbujati, da postanejo aktivni državljani, zagovorniki solidarnosti in prinašalci pozitivnih sprememb, navdihnjeni z vrednotami EU in evropsko identiteto, in jim v ta namen zagotavljati potrebne vire;
- izboljšati odločitve politike z vidika učinka teh odločitev na mlade v vseh sektorjih, zlasti v zaposlovanju, izobraževanju, zdravstvu in socialnem vključevanju;
- prispevati k odpravi revščine mladih in vseh oblik diskriminacije ter spodbujati socialno vključenost mladih;
- izboljšati politične odločitve glede njihovega vpliva na mlade v vseh sektorjih, zlasti na področju zaposlovanja, izobraževanja, zdravja in socialne vključenosti;
- prispevati k izkoreninjenju revščine mladih in vseh oblik diskriminacije ter spodbujati socialno vključevanje mladih.

7 Eksterna analiza: nacionalni trendi

7.1 Raziskava Slovenska mladina 2018/19

Glede na končno poročilo raziskave **Slovenska mladina 2018/2019**, ki je del širše mednarodne raziskave mladih iz desetih držav Jugovzhodne Evrope (Slovenija, Hrvaška, Bosna in Hercegovina, Srbija, Romunija, Bolgarija, Makedonija, Črna Gora, Kosovo in Albanija), lahko situacijo mladih v Sloveniji opišemo z naslednjimi trditvami:

Število mladih

Po upadu od leta 1990 do leta 2020 najnovejše projekcije kažejo stabilizacijo populacije mladih. Vseeno pa se bo staranje slovenske družbe nadaljevalo in bo razmerje med mladimi in starejšimi do leta 2050 doseglo razmerje 1:2.

V obdobju med 2010 in 2016 se je število mladih, ki zapuščajo Slovenijo, povečalo za skoraj štirikrat – mladi z višjim socialno-ekonomskim položajem se pogosteje izselijo, kar kaže na to, da so dejavniki nujnosti (dejavniki potiska, push factors) relativno manj pomembni kot dejavniki priložnosti (dejavniki potega, pull factors).

Izobraževanje in zaposlovanje

Od leta 2010 se je delež mladih z višjo izobrazbo (25–34 let) povečal z 31 % na skoraj 45 % in je bil leta 2017 precej nad povprečjem vseh 28 članic EU. Istočasno pa je od leta 2012 dalje opazen postopen upad vpisa v terciarno izobraževanje. Mladina v Sloveniji kljub temu ostaja na splošno zadovoljna s kakovostjo izobraževanja.

Tradicionalne oblike stalne zaposlitve so vse pogosteje nadomeščene z manj varnimi in bolj fleksibilnimi oblikami, kar ima še izrazitejši učinek na mlade. Strah pred brezposelnostjo se vztrajno krepi in se je od leta 2000 skoraj podvojil. Čeprav uradni podatki kažejo na upad brezposelnosti v Sloveniji, pa se po samoporočanju respondentov stopnja brezposelnosti v primerjavi z letom 2013 ni spremenila in je več kot 200% višja v primerjavi s poročilom LFS (Labor Force Survey).

Vključenost (politična participacija ter zadovoljstvo z demokracijo)

Odsotnost zanimanja mladih za domačo politiko se je okrepila, z njo pa sta upadla tudi politična orientacija (v smislu pozicioniranja levo ali desno znotraj političnega spektra) in znanje, vezano na politiko. Kljub temu pa so mladi izrazili relativno visoko pripravljenost participacije na volitvah in skoraj tretjina jih je pripravljena tudi prevzeti politično funkcijo.

Splošno zadovoljstvo z demokracijo med mladimi v Sloveniji je nizko, a vseeno nekoliko višje kot pred petimi leti. Večina mladih ni ne zadovoljna ne nezadovoljna z delovanjem demokratičnega sistema. Mladi želijo živeti v državi, ki jim bo zagotavljala ekonomsko, socialno in pravno varnost ter čisto okolje.

Mladi močno podpirajo družbeno reformo v smeri demokratičnega socializma – družbena in gospodarska varnost za vse ter večja enakost so skoraj splošno sprejeta stališča. Čeprav so avtoritarne tendence med mladimi razmeroma šibke, se lahko okrepijo, še posebej, če bi se gospodarske razmere (vključno z brezposelnostjo, gospodarsko blaginjo in neenakostjo) v prihodnosti poslabšale.

Drugo: zdravje, vrednote in zadovoljstvo, primarne družine

Mladi svoje zdravje ocenjujejo kot dobro, pri čemer prednjačijo mladi iz družin z boljšim finančnim in izobrazbenim statusom staršev.

Med mladimi se nadaljuje trend individualizacije na ravni vrednot iz zgodnjih devetdesetih let, glavne anksioznosti mladih pa so v skladu s splošnim postmaterialističnim profilom. Mladi v Sloveniji so vse bolj izpostavljeni stresu in v primerjavi z mladimi v drugih državah jugovzhodne Evrope nezadovoljni z življenjem in lastnim fizičnim izgledom.

Družina in prijatelji so mladim zelo pomembni, čeprav so družine v Sloveniji sorazmerno avtoritarne in kažejo jasen trend manj permisivnega ter nekoliko bolj avtoritarnega starševstva.

8 Interna analiza: področje mladinske dejavnosti

Katera mladinska društva delujejo v občini? Kako so povezana in v kolikšni meri sodelujejo? Kakšni so njihovi programi?

8.1 Predstavitev organizacij

V letu 2020 je v občini delovalo 7 mladinskih organizacij:

- Klub idrijskih študentov,
- Zveza društev Mladinski center Idrija,
- Društvo tabornikov Rod srebrnih krtov Idrija,
- Društvo tabornikov Rod kranjskega jegliča Sp. Idrija,
- Društvo za mladinski razvoj Idrija 2020,
- Društvo podeželske mladine Vrsnik – Ledine,
- Društvo Zakonctedna.

Vse mladinske organizacije so ustanovljene po Zakonu o društvih, pri čemer ima Klub idrijskih študentov status študentskega kluba oz. študentske organizacije lokalne skupnosti po Zakonu o skupnosti študentov. Zveza društev Mladinski center Idrija je v letu 2016 pridobila status organizacije v javnem interesu v mladinskem sektorju pri Uradu za mladino RS, medtem ko je Društvo za mladinski razvoj Idrija leta 2019 pridobilo status organizacije v javnem interesu na področju kulture pri Ministrstvu za kulturo RS. Finančno najmočnejša organizacija je v preteklem petletnem obdobju postala Zveza društev Mladinski center Idrija, ki sredstva za svoje delovanje prejema zlasti preko javnih razpisov na nacionalni in evropski ravni, pomemben del pa tudi s strani Občine Idrija, predvsem za vzdrževanje in plačilo materialnih stroškov objekta. Deluje in z drugimi organizacijami sobiva v prostorih bivšega dijaškega doma Nikolaja Pirnata na Ulici IX. korpusa 17, za vzdrževanje katerega tudi skrbi. V občinskih prostorih strojnice jaška Inzaghi na Vodnikovi ulici 3 deluje tudi Društvo za mladinski razvoj Idrija 2020, ki je največ sredstev v preteklem obdobju pridobilo z naslova evropskih natečajev in preko javnih razpisov. Na drugem mestu po finančni moči je bil v preteklem obdobju Klub idrijskih študentov, ki je največ sredstev prejel s strani Študentske organizacije Slovenije. Društvo tabornikov Rod srebrnih krtov in Društvo tabornikov Rod kranjskega jegliča sta največ sredstev za svoje delovanje zagotovila iz lastnih virov (članarine) in občinskih razpisov. Pri Društvu Zakonctedna in Društvu podeželske mladine Vrsnik – Ledine pa izpostavljajo pomen sponzorskih sredstev za njihovo delovanje.

Vsebinsko društva pokrivajo zelo raznolika vsebinska področja, njihovi programi pa se delno prekrivajo. Zveza društev Mladinski center Idrija je prevzela glavno pobudo na področju mladinskega neformalnega izobraževanja, organiziranja prostočasnih vsebin, mladinskega turizma in podpore ostalim mladinskim organizacijam. Klub idrijskih študentov, Društvo podeželske mladine Vrsnik – Ledine, Društvo Zakonctedna, Društvo tabornikov Rod srebrnih krtov, Društvo tabornikov in Rod kranjskega jegliča primarno organizirajo družabne, kulturne, zabavne, športne in izobraževalne dogodke; prvi trije za širšo (mlado) javnost, zadnja dva pa predvsem za lastno (taborniško) članstvo. Dejavnosti Društva za mladinski razvoj Idrija 2020 so se v preteklem obdobju usmerila v razvijanje novih pristopov na področju kulturne dediščine, društvo pa je še vedno dejavno tudi na polju zagovornišva mladih in razvoja mladinskih politik.

Aktivnosti mladinskih društev v občini Idrija so bile v obdobju med 2015 in 2020 usmerjene v prostovoljstvo, medgeneracijsko sodelovanje, neformalno učenje in usposabljanje, zdrav način življenja ter dostop do kulturnih dobrin. Velik napredek je bilo zaznati v sferi mobilnosti

mladih in mednarodnega sodelovanja, kjer se je na območju občine Idrija zvrstilo nekaj pomembnih projektov. Mladinske organizacije so posamezne korake storile tudi v smeri podjetništva, pri Zvezi društev Mladinski center Idrija in Društvu za mladinski razvoj Idrija 2020 pa je bil zaradi pridobitve različnih sredstev iz razpisov opazen napredek na področju zaposlovanja mladih.

Na podlagi razgovorov s predstavniki vseh društev je mogoče identificirati nekaj ključnih strateških ciljev in usmeritev mladinskih društev, v katere ta strategija zaradi avtonomnosti mladinskega sektorja ne posega, a jih upošteva pri oblikovanju mladinskih politik.

Zveza društev Mladinski center Idrija

Ulica IX. korpusa 17, Idrija

Zveza društev, ustanovljena leta 2013

Člani: člani društev Rod srebrnih krtov, Klub idrijskih študentov, Društva Idrija 2020 ter MC Idrija

Prostori: upravlja z občinsko stavbo

Mladinski center Idrija je zveza društev, ki združuje in povezuje tri ustanovna društva ter za povezovanje skrbi tudi na splošno v skupnosti. Zveza se je oblikovala na podlagi potrebe za prostore za udejstvovanje mladih, svoje naloge in projekte pa od takrat naprej širi – izvaja zagovorniško vlogo za mlade v skupnosti, ponuja možnosti za neformalno izobraževanje, aktiven prosti čas in prostovoljstvo, je inkubator idej, skrbi za mednarodno udejstvovanje v domačem kraju in v tujini.

Trije najbolj prepoznavni projekti:

- * Ustanovitev Mladinskega centra in oživitve Hostla Idrija
- * Mestno igrišče
- * Gostovanje in pošiljanje na mednarodne mladinske izmenjave

Društvo za mladinski razvoj Idrija 2020

Ulica IX. korpusa 17, Idrija

Društvo v tej obliki deluje od leta 2012

Člani: 6 mladih, 11 drugih

Prostori: Uradni sedež na Ulici IX. korpusa 17, pisarne na Vodnikovi ulici 3, Idrija

Društvo Idrija 2020 združuje mlade, ki razmišljajo in delajo za prihodnost Idrije – na presečišču mladinskih in razvojnih politik ter kulturne dediščine in podjetništva.

Trije najbolj prepoznavni projekti:

- * HeritageLab in HeritageHack
- * Projekti za revitalizacijo idrijskih rudarskih hiš (PIRH I & II ter drugi)
- * TBI: Mladi, mesto in dediščina

Klub idrijskih študentov

Ulica IX. korpusa 17, Idrija

Društvo (študentska organizacija lokalne skupnosti), ustanovljeno leta 1992

Člani: 15 mladih, približno 110 članov letno

Prostori: pisarna na Ulici IX. korpusa 17, klub v najemu

Klub idrijskih študentov povezuje študente in študentke ter dijake in dijakinje na področju organizacije dogodkov, sproščenega preživljanja prostega časa in kulture.

Trije najbolj prepoznavni projekti:

- * Festival Čipkarija
- * Koncerti in zabave v klubu Swenak
- * Literarni večeri

Društvo tabornikov Rod srebrnih krtov Idrija

Ulica IX. korpusa 17, Idrija

Društvo ustanovljeno leta 1952

Člani: 43 mladih, 80 drugih

Prostori: soba na Ulici IX. korpusa 17, taborniška kočica in skladišče v najemu

Rod srebrnih krtov je mladinsko, prostovoljno, taborniško društvo, ki izvaja letni program po programu za mlade in vzgaja otroke in mladino v odgovorne, angažirane, solidarne in samostojne posameznike.

Trije najbolj prepoznavni projekti:

- * Taborjenje v Karigadorju
- * Propagandni tabor
- * Urejanje kočice in okolice na Pšenku

Društvo tabornikov Rod kranjskega jegliča Sp. Idrija

Šolska ulica 11, Sp. Idrija

Društvo ustanovljeno leta 1962

Člani: 17 mladih v vodstvu, skupaj 80

Prostori: Do leta 2019 na Šolski ulici 11 v Sp. Idriji, od takrat neurejeno (v skladišču stare osnovne šole v Sp. Idriji)

Rod kranjskega jegliča je prostovoljna, nepridobitna, mladinska, nestrankarska, nevladna, vzgojna organizacija, odprta vsem, ne glede na državljanstvo, spol, raso ali prepričanje. Združuje otroke, mladino in odrasle, ki jih družita ljubezen in veselje do življenja v naravi.

Trije najbolj prepoznavni projekti:

- * Letno taborjenje
- * Kresovanje
- * Zimovanje

Društvo Zakonctedna

Za gradom 4, Idrija

Društvo ustanovljeno leta 2013

Člani: v organizacijskem odboru 4 mladi, imajo pa skupno 50 članov

Prostori: Za sestanke koristijo prostore na Ulici IX. korpusa 17, skladišče in poligon v Bike parku

Društvo Zakonctedna združuje vse športnike, ki se ukvarjajo s športi v naravi, največji poudarek pa dajejo delu z mladimi. Člani se zavzemajo za promocijo športa ter za razvoj infrastrukture in športnega turizma. Zavzemajo se za vključevanje lokalne skupnosti k tem ciljem.

Trije najbolj prepoznavni projekti:

- * Vzpostavitev Bike parka
- * Aktivna Bela
- * Delavnice za športe v naravi

Društvo podeželske mladine Vrsnik – Ledine

Ledine 13, Sp. Idrija

Društvo ustanovljeno leta 2001

Člani: 44 mladih, 5 drugih

Prostori: do januarja leta 2020 v najemu, zdaj srečanja v gasilskem domu

Društvo podeželske mladine Vrsnik – Ledine združuje mlade z Ledinske planote. Vsem je skupna ljubezen do podeželja, druženja in zabave. Včlanjeno je v Zvezo podeželske mladine Slovenije, v okviru katere se udeležuje različnih aktivnosti.

Trije najbolj prepoznavni projekti:

- * Kmečke igre Kruha in iger
- * Vzpon za pokal Tanje Žakelj
- * Zimske kmečke igre

8.2 Cilji mladinskih organizacij

Na podlagi analize aktivnosti in programov mladinskih organizacij so bili določeni naslednji cilji:

1. Ohranitev rednega programa Mladinskega centra Idrija, skrb za njegovo kakovost in razvoj mobilnega mladinskega dela ter drugih novih metod.
2. Vzpostavitev financiranja in mentoriranja (skupin) mladih predlagateljev pobud za izboljšave v lokalnem okolju v okviru Mladinskega centra Idrija.
3. Spodbujanje zaposlitvenih priložnosti za mlade v kulturni dediščini z razvojem programa HeritageLab.
4. Nadgradnja projekta TBI v platformo za razvoj skupnosti na podeželju ter spodbujanje integracije med mestom in podeželjem.
5. Okrepitev vloge Kluba idrijskih študentov na športnem, kulturnem, izobraževalnem in socialno-zdravstvenem področju ter dela z dijaki.
6. Razvoj festivala Čipkarija v festival regijskih razsežnosti z raznolikimi glasbeno-kulturno-športnimi aktivnostmi.
7. Okrepitev vloge Swenak kluba na področju glasbenih in zabavno-glasbenih prireditev ter razširitev nabora dejavnosti.
8. Ohranjanje in krepitev mednarodnih priložnosti za mlade (Erasmus+, Evropska solidarnostna enota).
9. Povečanje dejavnosti društev na področju mladinskega in izobraževalnega turizma (športne aktivnosti, naravoslovno-kulturni dnevi, poletne šole, urbane igre).
10. Aktiven nastop mladinskih organizacij na športnem področju (Vzpon za pokal Tanje Žakelj, Bajk Park, kolesarske poti, dogodki za promocijo športa).
11. Uveljavitev tesnejšega sodelovanja med mladinskimi društvi in organizacijami ter vzpostavitev izmenjave izkušenj in znanja.
12. Okrepitev dialoga z mladimi (povezovanje in zagovorništvo mladih).

8.3 Izvleček

Strateško pomembni prednosti mladinskih organizacij

- Visoka stopnja razvitosti mladinskega sektorja v občini
- Programska in starostna raznolikost

Strateško pomembni slabosti mladinskih organizacij

- Težave pri pridobivanju in ohranjanju aktivnih mladih
- Nestabilno financiranje

Ključna izziva mladinskih organizacij

- Krepitev znanja s področja razvoja organizacije
- Razširitev dosega publike mladinskih organizacij in integracija mesto – podeželje za večjo geografsko reprezentativnost

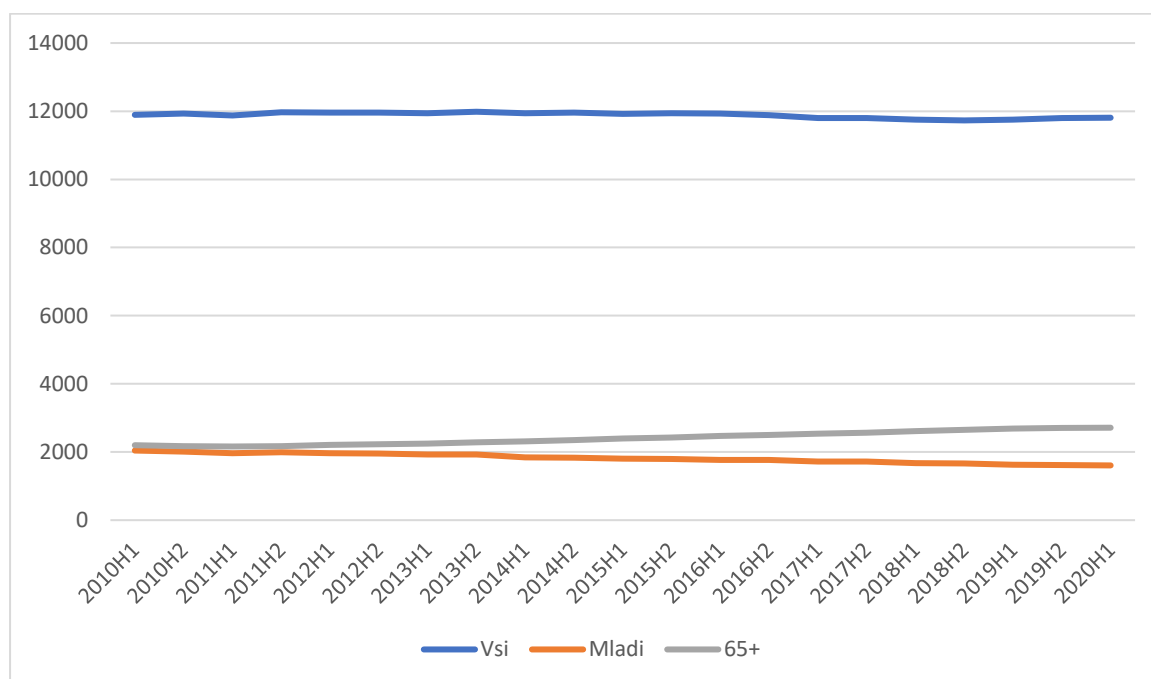
9 Interna analiza: mladi

Ključni vir informacij o položaju mladih – njihovem življenju, skrbeh, željah in mnenjih – je predstavljala spletna anketa. Ta je potekala od začetka aprila do začetka julija 2020 in v celoti jo je izpolnilo 210 mladih, ki prebivajo v občini Idrija. Baza podatkov je bila pred analizo prečiščena in utežena po kraju prebivanja (urbani naselji = podeželje). V nadaljevanju so prikazani za strategijo relevantni ključni podatki in ugotovitve.

9.1 Koliko je mladih?

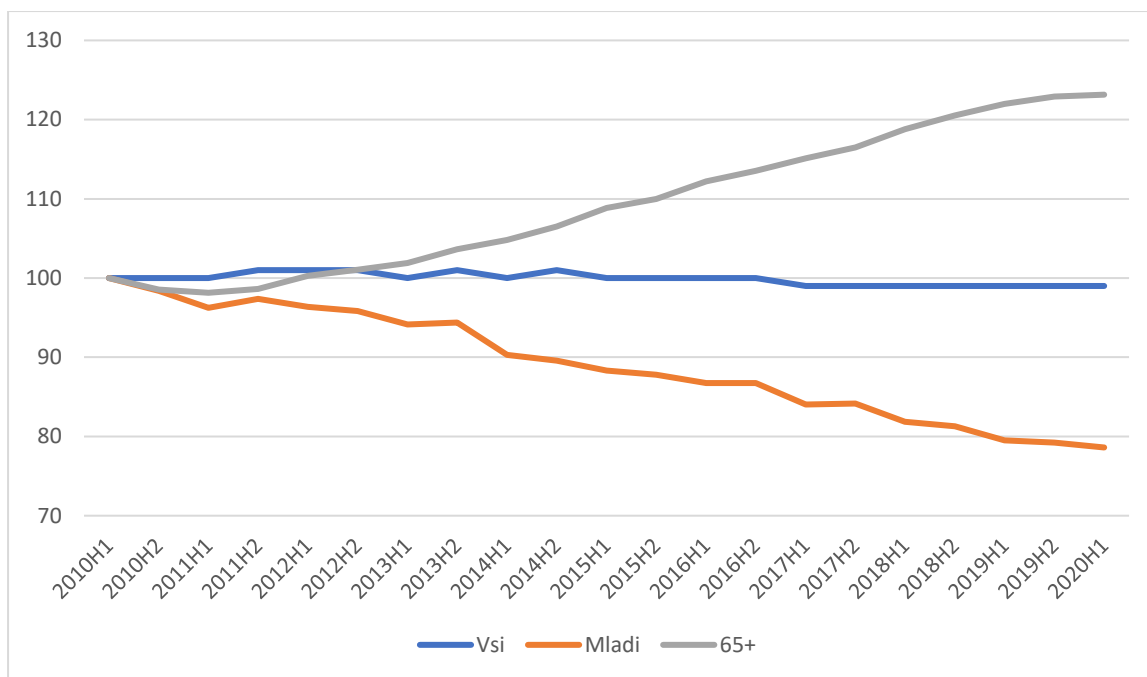
Je mladih res vedno manj? Kako hitro se kot družba staramo? Kakšno je razmerje med generacijama?

V občini Idrija prebiva 1.606 mladih med 15. in vključno 29. letom. Od leta 2015 se je število mladih zmanjšalo za 12,2 %, s 1.830 na 1.606. Če je število prebivalstva v občini Idrija v zadnjem desetletju stagniralo oz. rahlo nazadovalo (za 78 oseb), je število mladih občutneje upadlo (za kar 437 v desetih letih). Nasprotno je število oseb starejših od 65 let v zadnjem desetletju naraslo za 510.

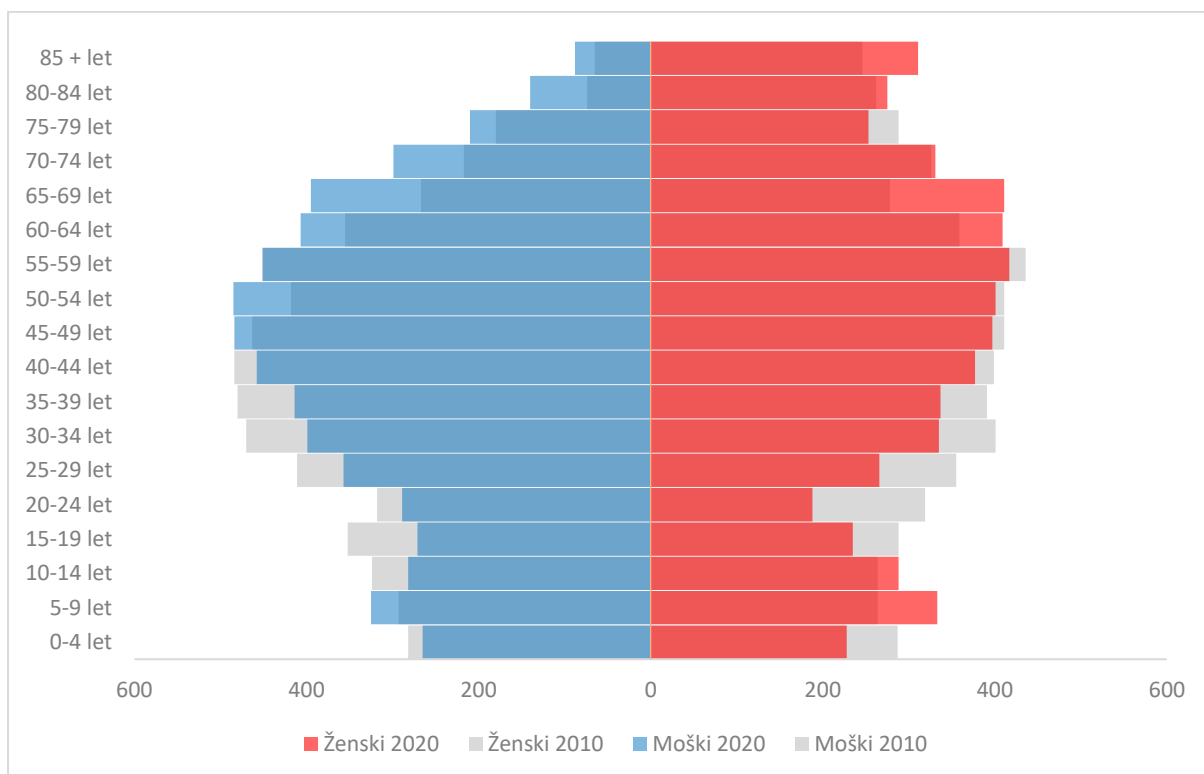
Absolutna rast prebivalstva v občini Idrija po starostnih skupinah, 2010–2020

Pogled na relativno rast izbranih treh skupin prebivalstva (mladi, starejši od 65 let in vsi skupaj) jasneje pokaže povečevanje razkoraka med mladimi in starejšimi. Trend povečevanja neugodnega razmerja med mladimi in starimi se nadaljuje že več let, kar vodi v staranje prebivalstva in zmanjševanje števila prebivalcev. Če se bo trend nadaljeval, se bo v občini demografska kriza, za katero je značilno nesorazmerje med vse manj številnim delovno aktivnim prebivalstvom in naraščajočim vzdrževanim (predvsem ostarelim) prebivalstvom, le še zaostrovala.

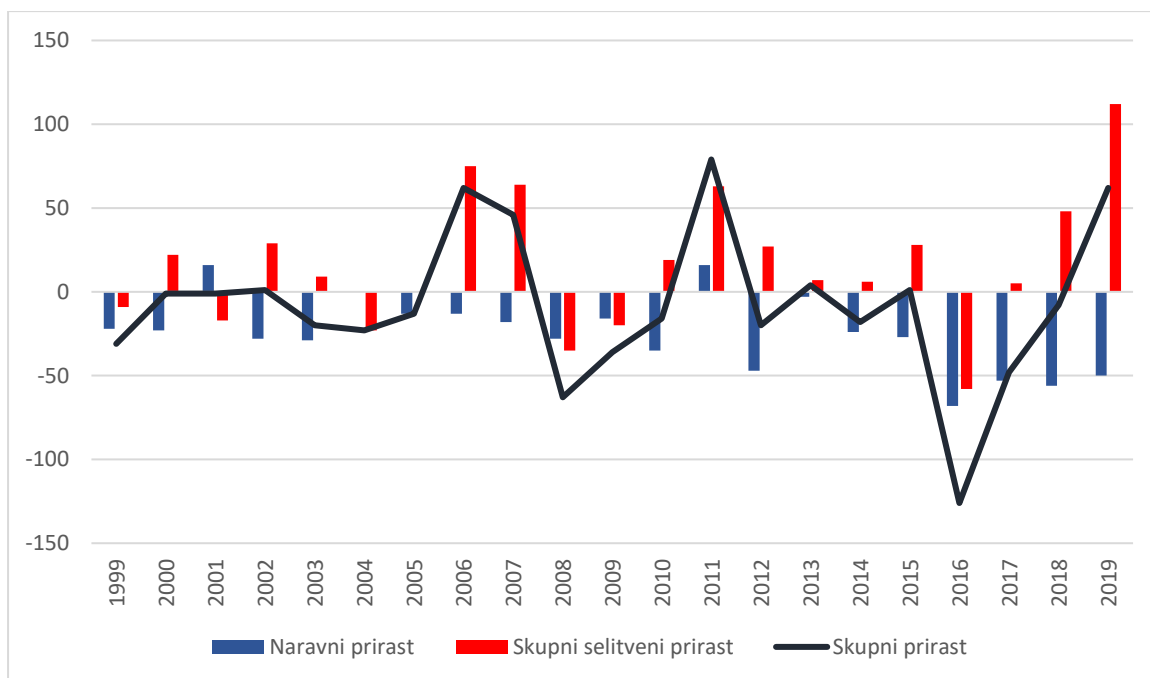
Relativna rast prebivalstva v občini Idrija po starostnih skupinah, 2010–2020

Primerjava populacijskih piramid iz leta 2010 in 2020 prav tako kaže na staranje prebivalstva in krepitev starejših starostnih skupin ter trend oženja populacijske piramide pri mlajših generacijah, razen v starostni skupini 5–9 let, kjer je zaznati povečanje števila prebivalcev.

Razlika v populacijski piramidi občine Idrija, 2010 in 2020

V zadnjih dvajsetih letih je bil naravni prirast (rojstva in smrti skupaj) pozitiven le leta 2001 in 2011. Skupni selitveni prirast (selitve in odselitve skupaj) je v obravnavanem obdobju nihal, sprva minimalno, po letu 2005 pa občutneje. Skupni selitveni prirast tako edini (občasno) popravlja demografsko sliko občine.

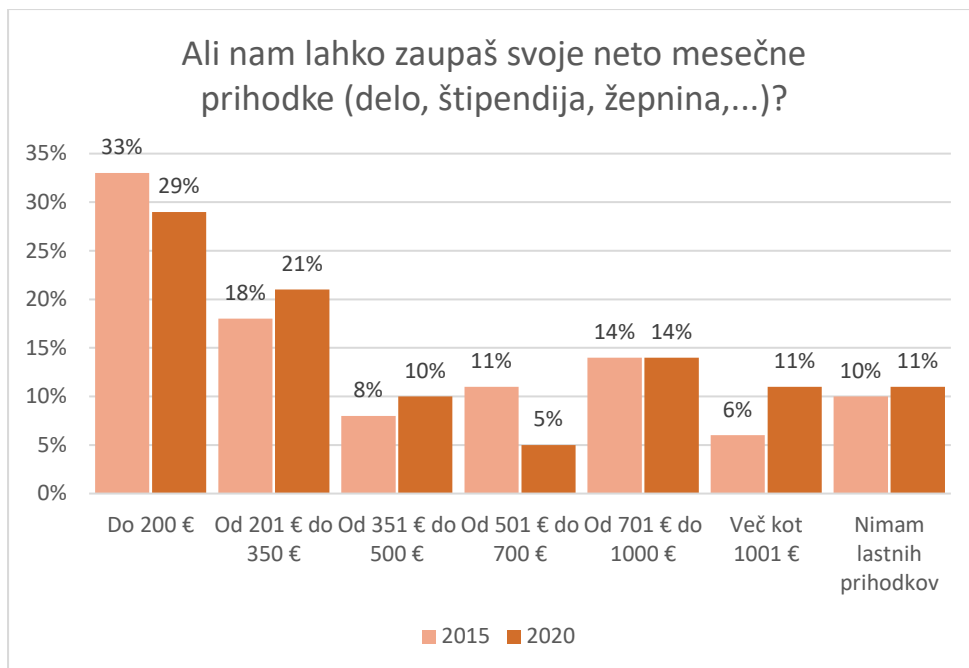

Populacijska gibanja v občini Idrija, 1999–2020

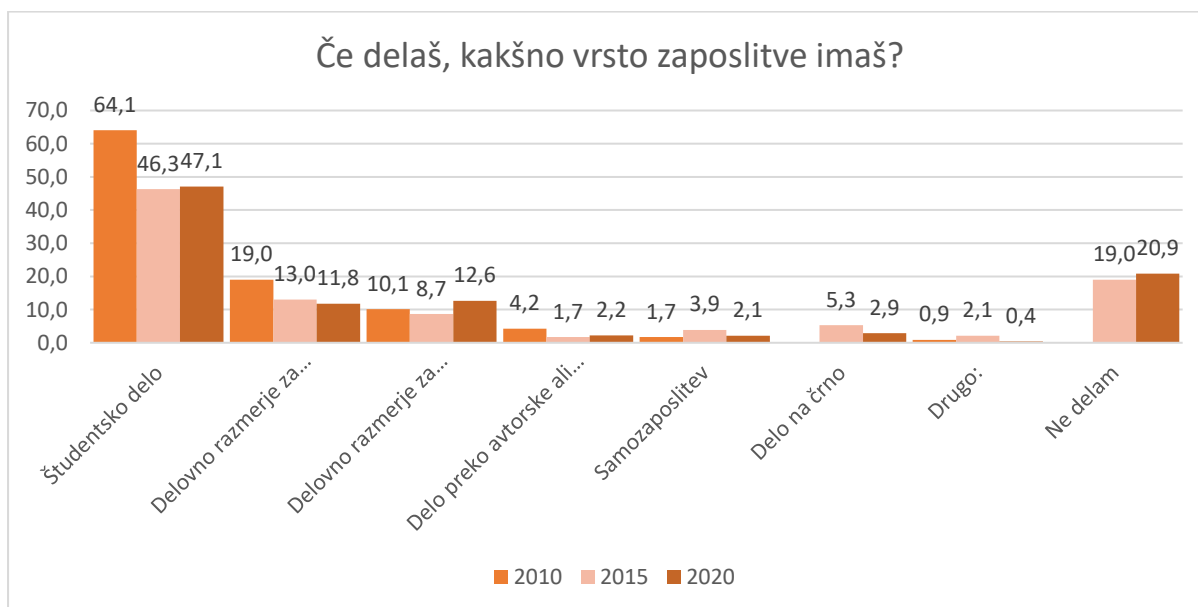
9.2 Kako živijo mladi?

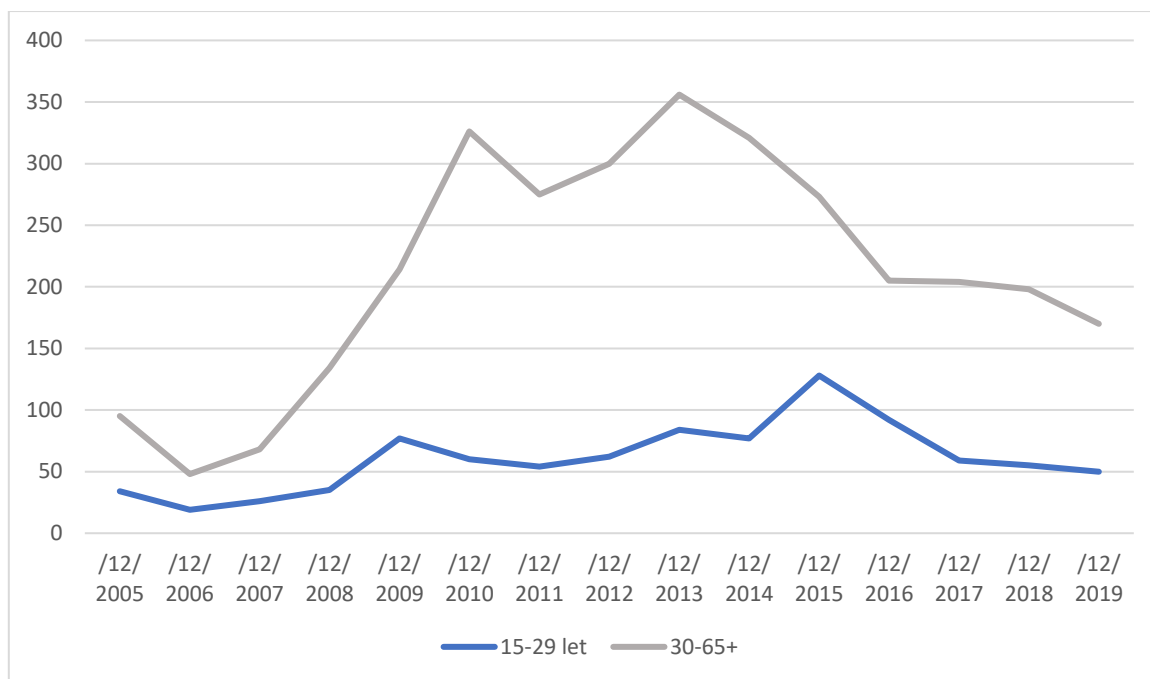
S kakšnim mesečnim proračunom živijo mladi? Kje živijo? Se tudi neformalno izobražujejo? Se bojijo brezposelnosti?

Mladi v občini Idrija živijo z zelo omejenim mesečnim proračunom – 11 odstotkov nima lastnih prihodkov, skoraj 30 odstotkov pa ima le do 200 evrov mesečnih dohodkov. Le slaba tretjina ima mesečne dohodke višje od 500 evrov. V zadnjih petih letih se na tem področju stanje med mladimi ni bistveno spremenilo.

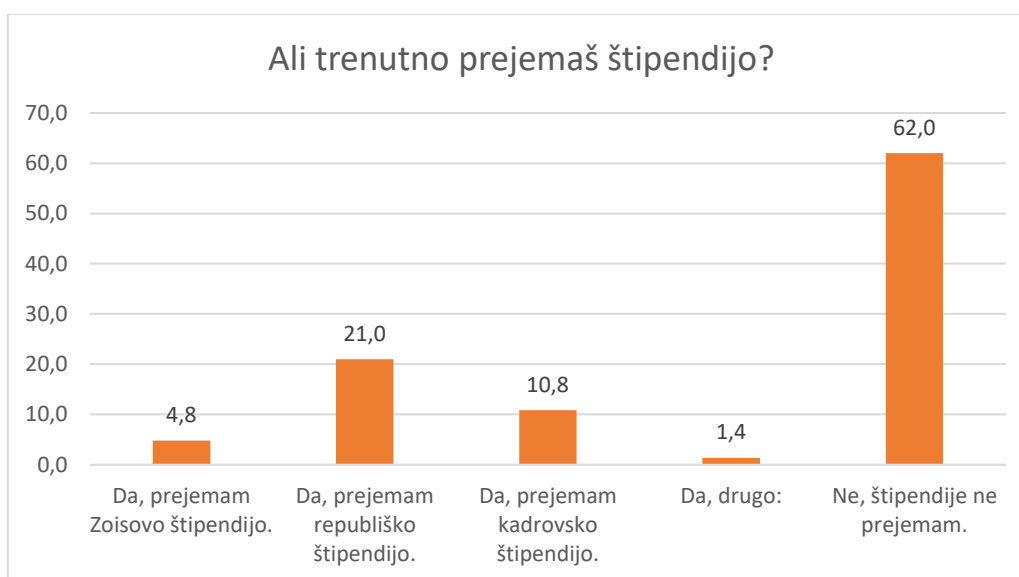
Največji delež mladih, kar 47,1 odstotkov, opravlja delo preko študentske napotnice. Delež mladih, ki delo opravljajo preko študentskega servisa, je v letih od 2010 do 2015 padel za kar 17,8 odstotkov, v obdobju zadnjih petih let pa se ta odstotek ni bistveno spremenil. Približno četrtnina (24,4 %) vprašanih je zaposlenih, od tega je malenkost več kot polovica v delovnem razmerju za določen čas. Samozaposlenih je le 2,1 vprašanih, 20,9 odstotkov pa ne opravlja nikakršnega dela.

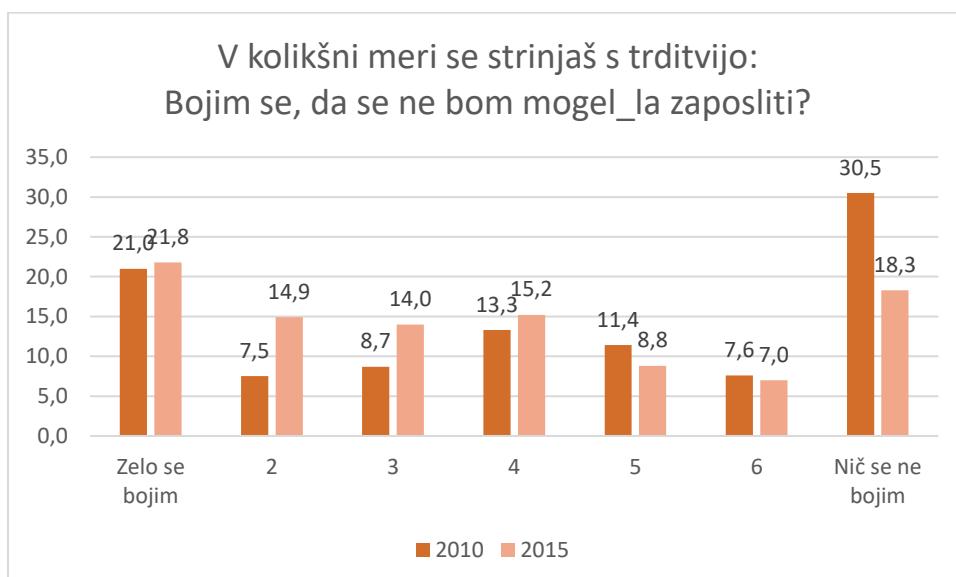
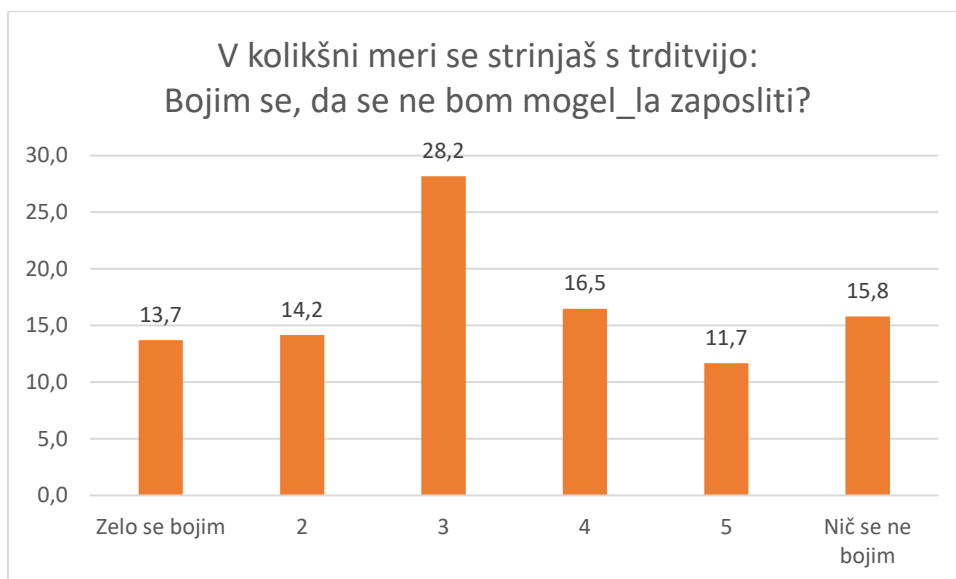

Brezposelni mladi in ostalo prebivalstvo, UD Idrija, 2005–2020

Večina mladih, kar 62 odstotkov, ne prejema nikakršne štipendije. 21 odstotkov mladih prejema republiško štipendijo, približno polovica manj pa kadrovske štipendije.

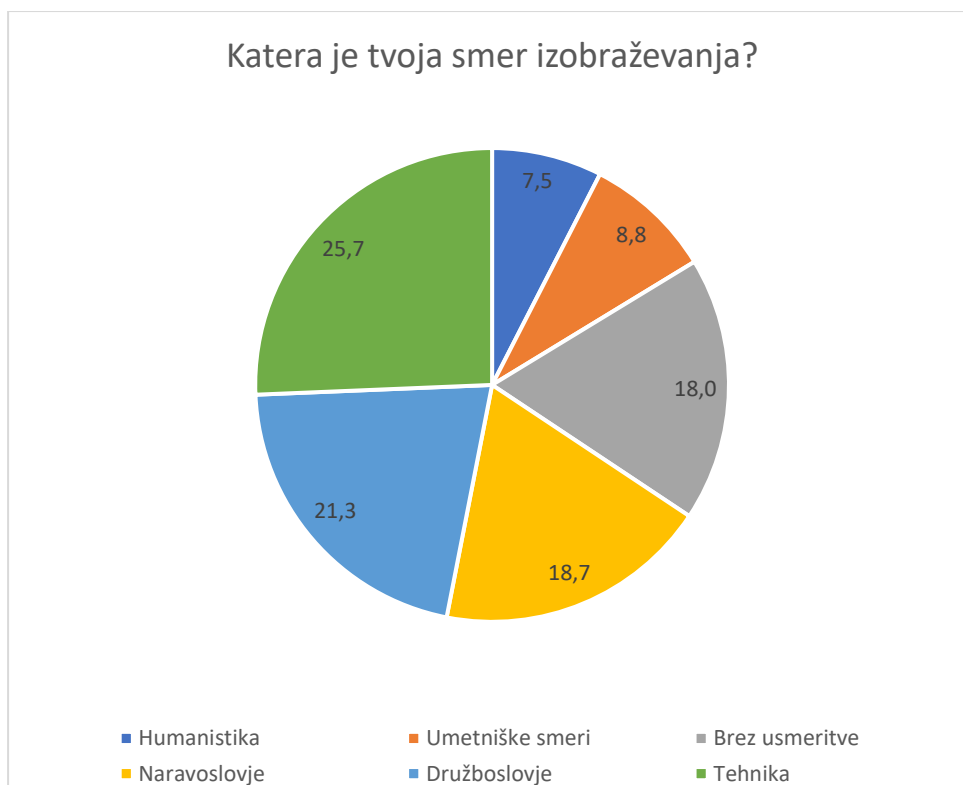
Odstotek mladih, ki so v anketi izrazili velik strah pred brezposelnostjo, se je v primerjavi z anketo iz leta 2015 nekoliko zmanjšal, strah pred nezaposlenostjo pa lahko – sodeč po odgovorih sodelujočih v anketi – povežemo predvsem z monotono ponudbo zaposlitev v občini Idrija. Kar 16,7 odstotkov vprašanih namreč meni, da je ponudba zaposlitev za njihov profil v občini Idrija zelo slaba, medtem ko jih le 5,0 odstotkov ponudbo ocenjuje kot zelo dobro. Vseeno pa je iz podanih odgovorov razvidno izboljšanje, saj je v anketi iz leta 2015 skoraj 28 odstotkov mladih menilo, da je ponudba zaposlitev za specifične profile v občini Idrija zelo slaba.

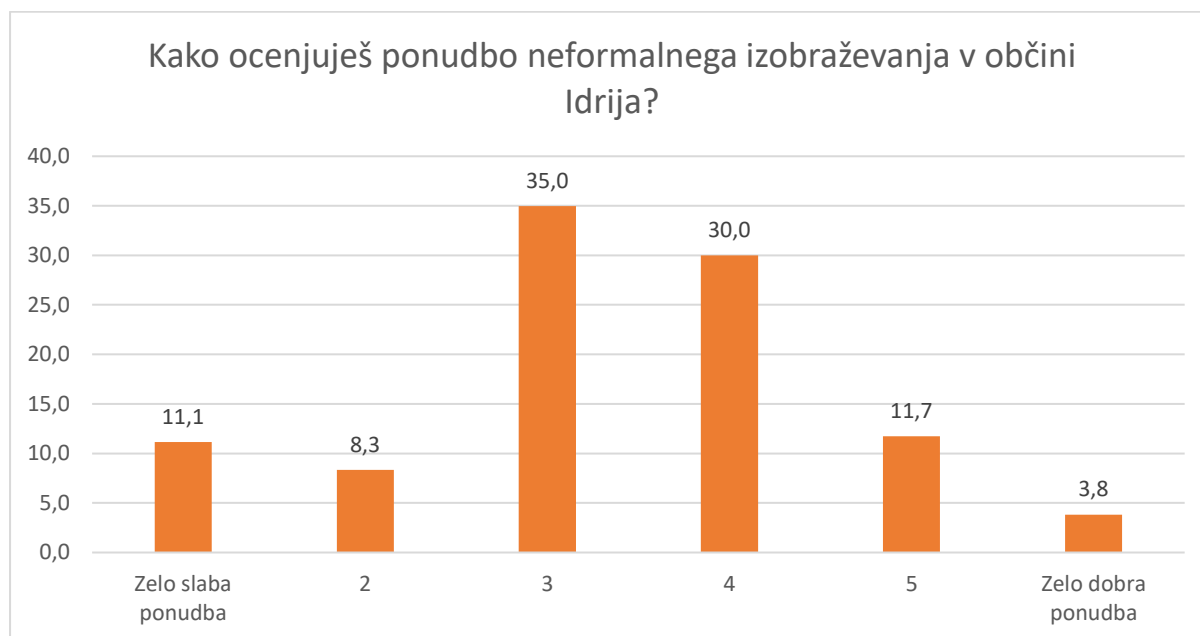
Po mnenju anketirancev bi občina lahko mladim posredno in neposredno pomagala do kakovostnejše zaposlitve. Predlagali so izvedbo pripravništev, ki omogočajo opravljanje strokovnega izpita, občinsko štipendiranje ter spodbujanje raznolikega študentskega dela in prakse s pripravo in javno objavo seznama organizacij, ki to omogočajo. Predlagajo tudi delno financiranje prve zaposlitve ter pomoč za razvoj in zagon samostojnih podjetij. Želeli bi si več aktivnosti na področju spodbujanja razvoja novih podjetij iz različnih panog, strateškega potegovanja za lokacijo sedežev organizacij/inštitutov/zavodov v teh krajih, vzpostavitve projektne pisarne za učinkovitejše črpanje evropskih sredstev, postavitve obrtno-industrijske cone, vzpostavitve podjetniškega inkubatorja, podporo šolskim zavodom pri povezovanju s podjetji ter večje izkoriščanje priložnosti na področju turizma, kmetijstva in gradbeništva.

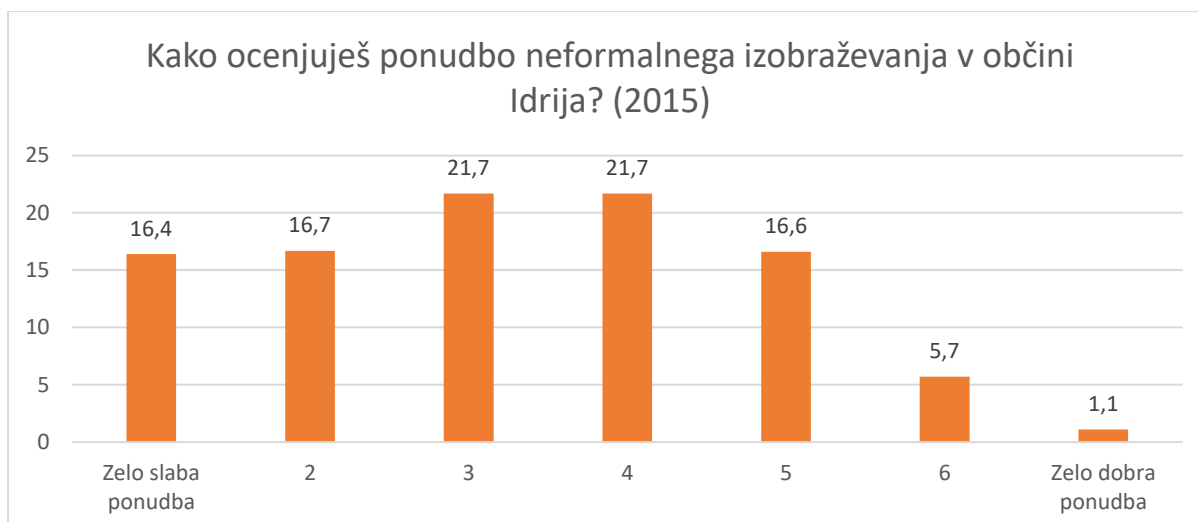
»Omogočila bi lahko boljše pogoje za razvoj dejavnosti, ki niso v povezavi z največjima podjetjema v občini.«

Mladi so izrazili mnenje, da jim je pri zaposlitvi najpomembnejše spoštovanje pravic delavcev oziroma delavk, sledijo še odnosi s sodelavci in nadrejenimi ter rednost dohodka. Kot element, ki »sploh ni pomemben«, je največ vprašanih izbralo »delo le od ponedeljka do petka« in »delo samo v dopoldanskem času«.

Največji delež, kar 42,3 odstotkov, mladih v občini Idrija želi doseči (bolonjsko) magistrsko izobrazbo, dodatnih 34,9 odstotkov pa (bolonjsko) diplomsko izobrazbo. Če bodo ambicije mladih uresničene, bodo več kot tri četrtine mladih imele izobrazbo višjo od srednje šole.

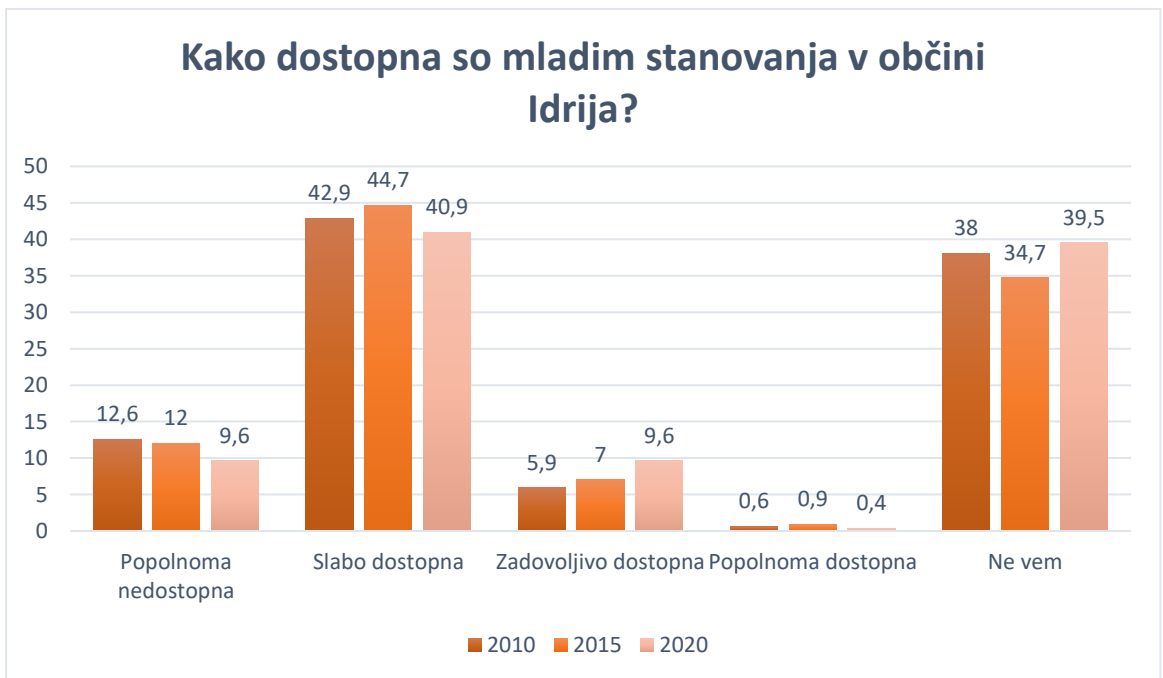
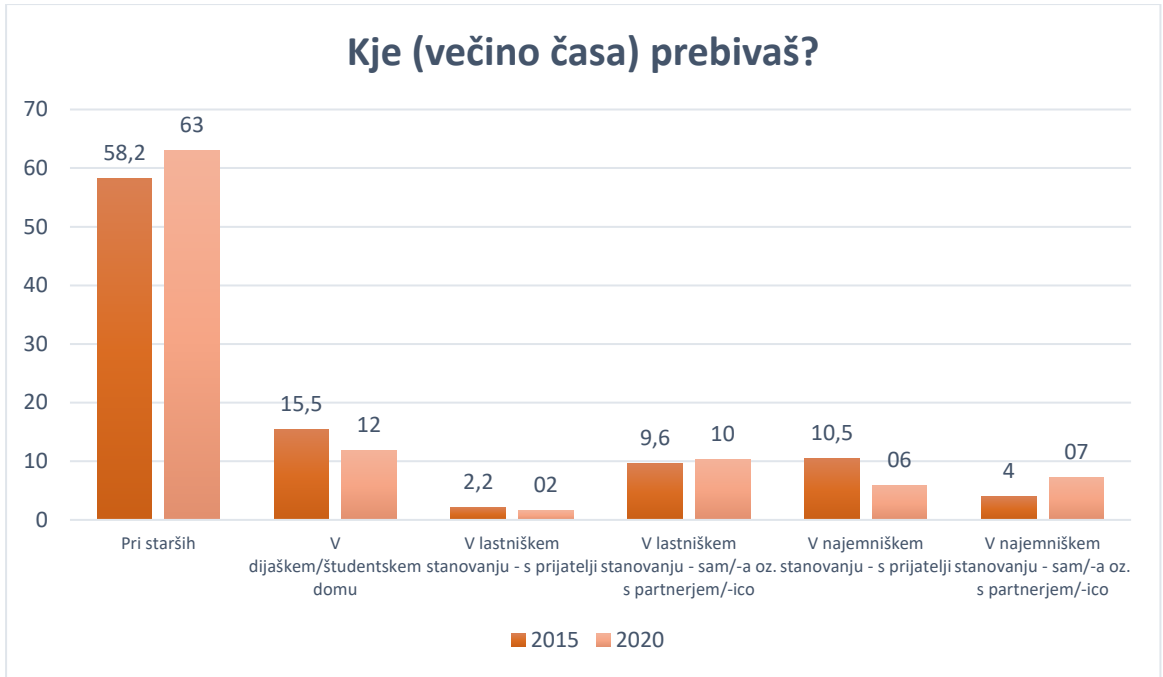

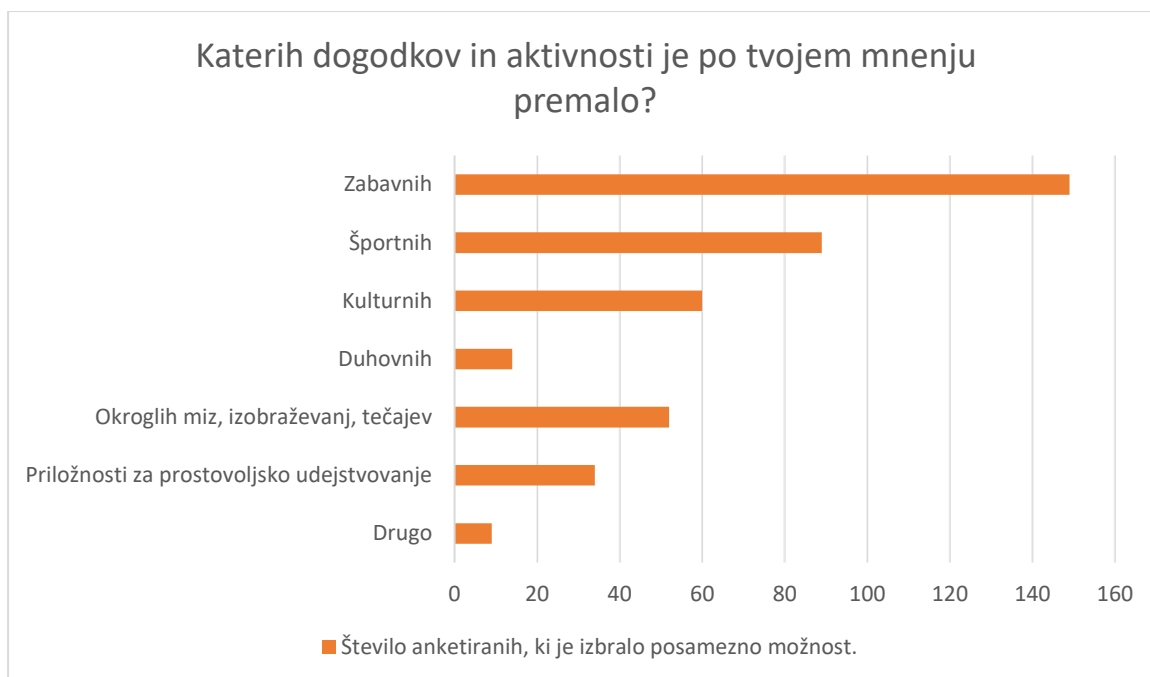
Velika večina mladih ponudbo neformalnega izobraževanja v občini Idrija ocenjuje kot povprečno, kar vsekakor kaže na nadaljnji potencial in potrebe, ki se morajo preleviti v ponudbo. Nezadovoljstvo s ponudbo neformalnih izobraževanj v občini pa se je vseeno nekoliko zmanjšalo. Kot zelo slabo je ponudbo označilo 5,4 odstotkov mladih manj kot pred petimi leti.

Kot je značilno za mlade v Sloveniji, tudi v občini Idrija prebivajo večinoma pri starših. V primerjavi z letom 2015 se je odstotek teh povečal z 58,2 % na 63 %. Samostojno oz. s partnerjem živi 17,7 % vprašanih, kar je za 4,1 % več kot pred petimi leti.

Razlogi za visok delež mladih, ki živijo pri starših, so različni – socialni, ekonomski, psihološki ... A dostopnost stanovanj, na katero Občina lahko ima vpliv, ne pripomore k hitrejšemu odseljivanju od staršev. Kar 40,9 % mladih namreč meni, da so stanovanja za mlade v občini Idrija slabo dostopna. Kar 39,5 % ne ve, ali so oz. niso dostopna, kar po vsej verjetnosti nakazuje na dejstvo, da se mladi s tem vprašanjem še ne soočajo.

Mladi od prostočasnih aktivnosti najbolj pogrešajo zabavne prireditve (71 %), sledijo športne aktivnosti (42,3 %), kulturne prireditve (28,5 %), okrogle mize, izobraževanja, tečaji (24,6 %), priložnosti za prostovoljsko udejstvovanje (16,4 %) in duhovne aktivnosti (6,8 %).

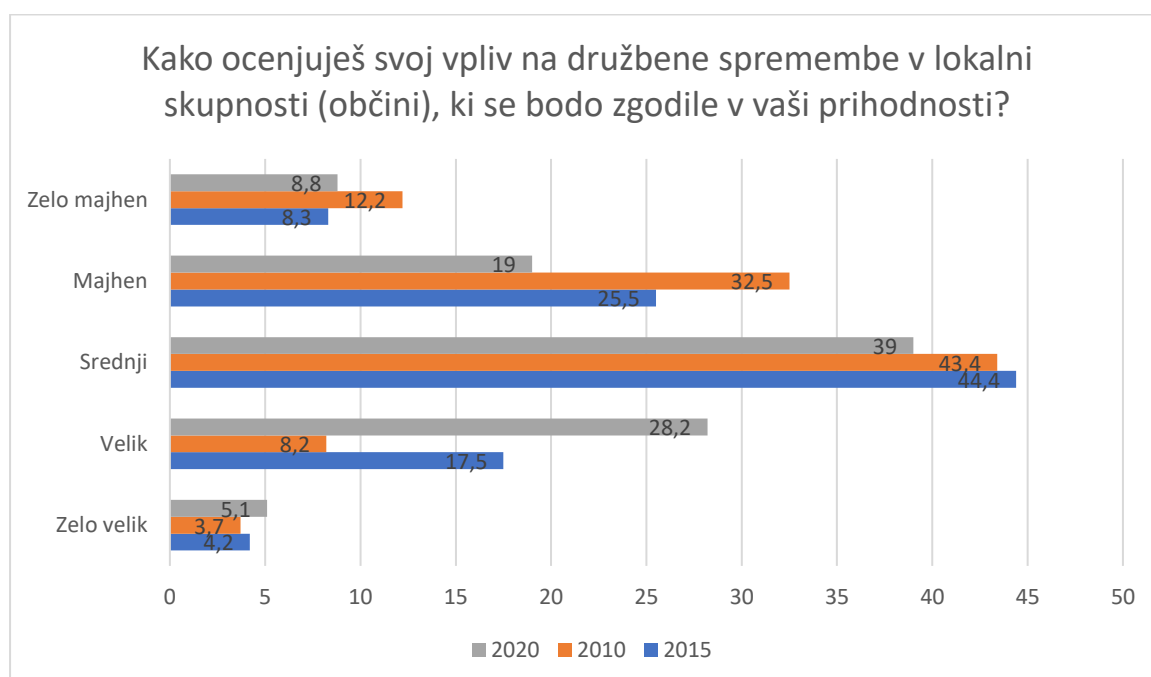

9.3 Sodelovanje mladih v družbi

Kako svoj vpliv v lokalnem okolju ocenjujejo mladi? Koliko jih je prostovoljcev, kje se udeležujejo ter kaj bi še večje število mladih spodbudilo k prostovoljstvu?

Lokalno dogajanje

Pozitiven trend narašča pri oceni lastnega vpliva na družbene spremembe v lokalni skupnosti. Če so se prej mladi nagibali k odgovoroma majhen in srednji vpliv, je zdaj izrazito več takšnih, ki menijo, da imajo velik vpliv (28,2 %). Delež tistih, ki menijo, da imajo zelo majhen ali zelo velik vpliv, je ostal približno enak.

Približno dve tretjini anketiranih občinske politike ne spremlja nikoli ali jo spremljajo redko (63,9 %); ena tretjina pa včasih ali pogosto (36,1 %). Dela mladinskih organizacij in organizacij za mlade pa nikoli oziroma redko spremlja 44,3 % vprašanih, včasih in pogosto pa nekaj več kot polovica anketiranih (55,7 %). Ugotovitev potrjuje tudi siceršnje zanimanje mladih za nekonvencionalne oblike participacije, s katerimi se lažje identificirajo oziroma ki delujejo na področjih, ki jih bolj zadevajo.

Ko smo jih povprašali, kako mladim približati lokalno politiko oz. vzbuditi njihove interes do aktivne participacije v družbi, so predlagali naslednje aktivnosti:

- več vključevanja mladih v odločanje in v zbiranje idej,
- konstanten dialog med mladimi in občino,
- približanje mladim prek javnih srečanj z odločevalci oziroma kandidati,
- uvedba obveznih volitev oz. omogočanje volitev prek spleta,
- plačilo za sejnine in sestanke, vsaj povračilo potnih stroškov.

Da bi bili mladi (p)ostali motivirani za sodelovanje, je potrebno na prvem mestu več posluha za ideje in mnenja mladih ter dejansko uresničevanje njihovih predlogov. Tako bi lahko sami videli konkretne in direktne rezultate svoje participacije.

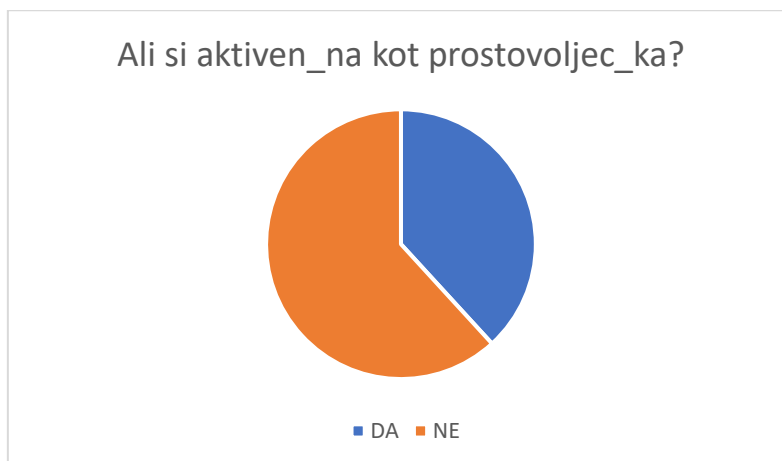
»Najprej tako, da bi upoštevali ideje in mnenja mladih. Vem, da vseh ni mogoče in da vseh niti ni smiselno. Vseeno pa je lep občutek, če si uslišan.«

K vzburjanju interesa po mnenju mladih pomembno doprinese tudi sodelovanje s formalnim izobraževalnim sistemom, torej z lokalnimi šolami. Predlagali so povezovanje, vključitev vsebin o lokalni skupnosti na urnik, več razgibanih dogodkov na to temo, delavnice, skupni kulturni dan.

»Gre za vzgojo mladih, ne toliko za marketing. Za participacijo je potreben čas in sodelovanje z izobraževalnimi ustanovami.«

Poleg načrtnega stalnega vključevanja neposredno v procese odločanja oziroma neposrednega dialoga z odločevalci, vzgoje za participacijo ter dejanskega upoštevanja izraženih predlogov, so mladi predlagali še druge načine, ki bi angažirali mlade: obveščanje, razlaganje dogajanja na način, ki jim je razumljiv, oglaševanje, nagrajevanje, ozaveščanje o pomenu sodelovanja, nagovarjanje aktualnih tem za mlade, organiziranje okroglih miz oziroma odprtih debat na različne teme ter posredovanje ugotovitev.

Prostovoljstvo

Izmed 38,2 % anketirancev, ki so prostovoljci, ti sodelujejo v/pri:

- civilni zaščiti Idrija
- darovanju krvi
- humanitarnih dejavnostih (Karitas, Rdeči križ, ZPM Idrija, DPM Črni Vrh)
- katoliških skavtih (Zvezi slovenskih katoliških skavtov in skavtinj)
- krajevni skupnosti (delavnice za mlajše otroke)
- lokalnih društvih (KUD Sloga, Mladinsko športno društvo Godovič, PD Idrija, TD Idrijske Krnice)
- mladinskih društvih (Društvo Idrija 2020, Klub idrijskih študentov, Mladinski center Idrija)
- prostovoljnih gasilskih društvih (Idrija, Vojsko, Godovič, Ledine)
- tabornikov (Društvo tabornikov Rod srebrnih krtov Idrija, Zvezi tabornikov Slovenije)
- župniji (oratorij)
- izven občine: v srednji šoli, pri Unicefu

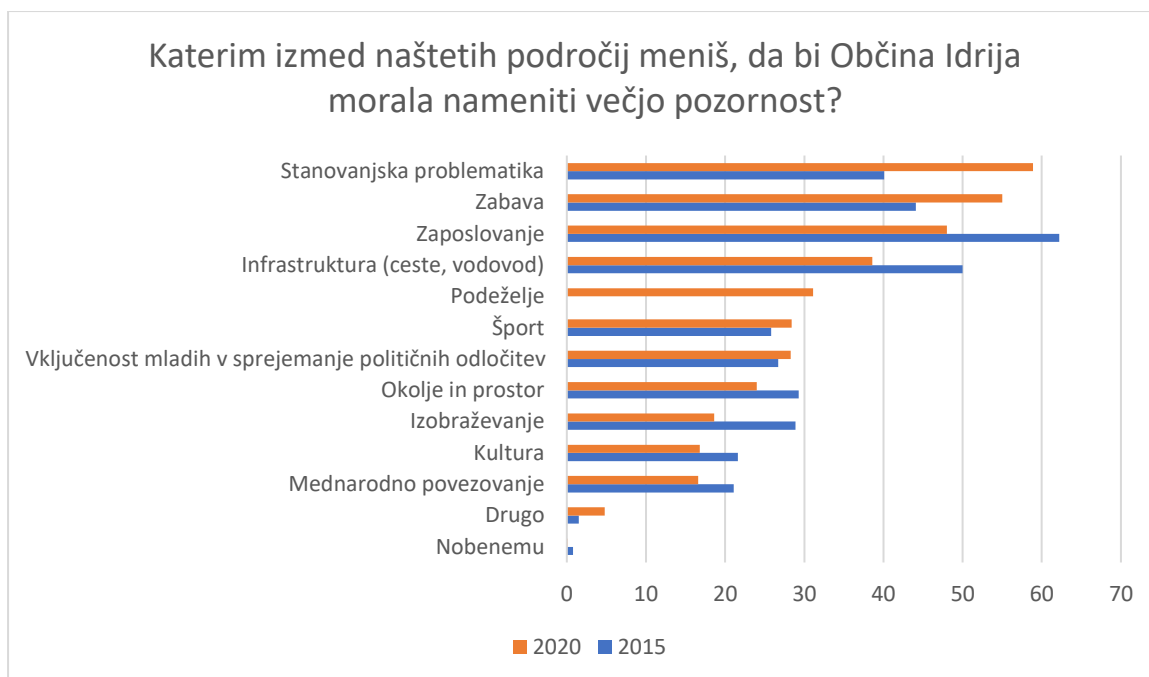
Mlade, ki niso prostovoljci, bi najbolj spodbudilo, da bi to postali, če bi pri tem sodelovali njihovi znanci/prijatelji in če bi ob tem pridobivali koristna znanja in izkušnje. Verjetno bi jih spodbudila tudi boljša obveščenost, nove vsebine, ki jih v občini še ni, ter soustvarjanje vsebin in uresničevanje lastnih idej.

9.4 Kaj spremeniti?

*Kaj so največji izzivi občine po mnenju mladih? Čemu je potrebno posvetiti več pozornosti?
Kaj naj storijo mladinska društva?*

Občina Idrija

Mladi kot prioritete delovanja občine izpostavljajo enaka področja kot pred petimi leti (stanovanjska problematika, zabava, zaposlovanje ter infrastruktura (ceste, vodovod)), le da je očitno najbolj pereča stanovanjska problematika, ki jo je tokrat izbrala petina več vprašanih, dodali pa so tudi nekaj predlogov za reševanje tega področja.

Izrazili so pomanjkanje družabnih, kulturnih in športnih dogodkov, prireditev in zabav ter ustreznega obveščanja o njih. Želijo si tudi prostora, kjer bi se lahko zbirali za zabave in družili mladi.

Na področju zaposlovanja so predlagali ustvarjanje delovnih mest z visoko dodano vrednostjo, predajanje odgovornosti in vidnih vlog mladim ter zagotovljeno varstvo njihovih otrok.

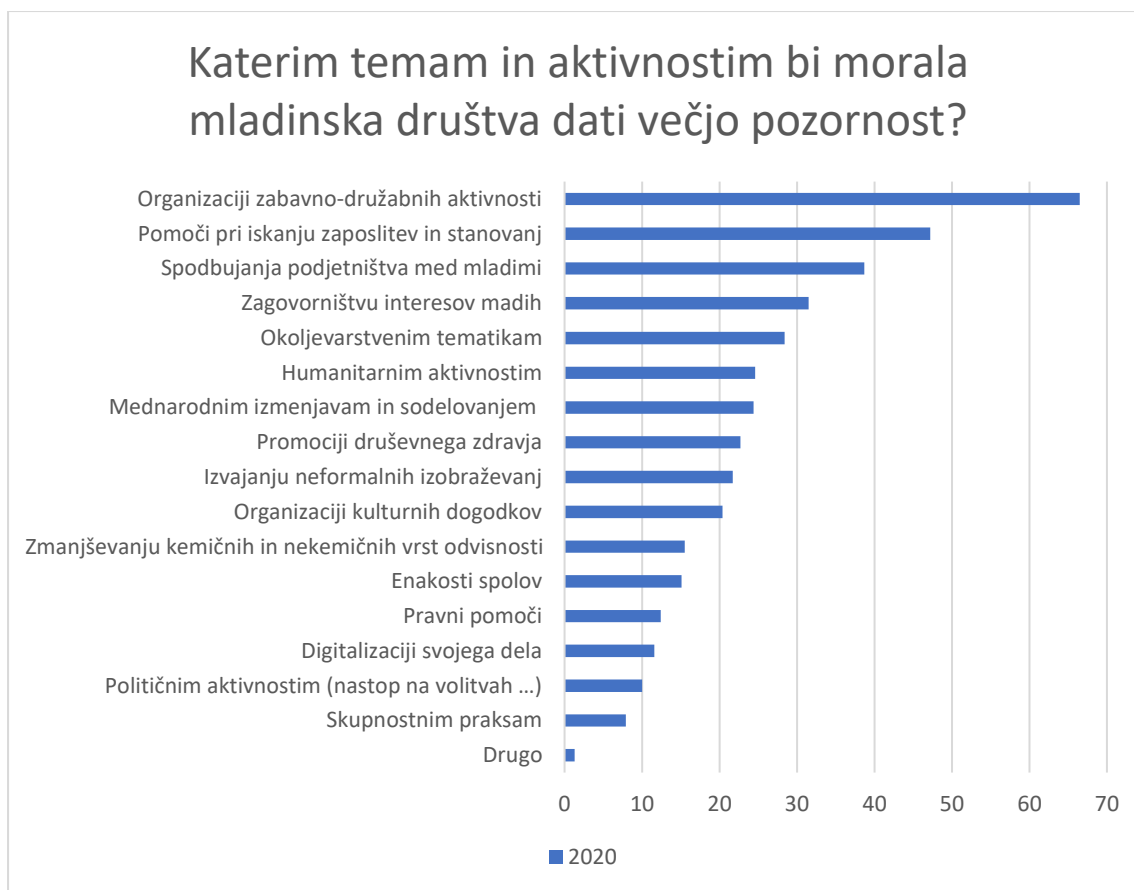
Na področju infrastrukture so imeli anketiranci več predlogov, med katerimi smo izbrali najbolj izstopajoče: boljša internetna povezava, pokritost mobilnega signala; ureditev športno-rekreativnih površin; ureditev drugih javnih površin; ureditev javnega vodovoda in zazidljivih parcel; ureditev dodatnih površin za vrtove; nova kulturna dvorana.

Izpostavili so še željo, da bi mladim prisluhnili, kaj si želijo v domačem kraju, ter jim pomagati pri uresničevanju idej, pri čemer so predlagali tudi posluh za manjše projekte ter ozaveščanje mladih o nalogah KS, župana in občine.

Jasno so izrazili tudi željo po skrbi za čisto in zdravo okolje ter dodatno spodbujanje ločenega zbiranja odpadkov. Na novo so odprli še temo turizma ter nove turistične produkte.

Mladinska društva

Po mnenju mladih bi morala mladinska društva večjo pozornost nameniti organizaciji zabavno-družabnih aktivnosti (kar je želja, ki se pojavlja na različnih mestih), pomoči pri iskanju zaposlitev in stanovanj ter spodbujanja podjetništva med mladimi, kar so enaki odgovori kot pred petimi leti, le da se je želja po organizaciji zabavno-družabnih aktivnosti le še povečala.

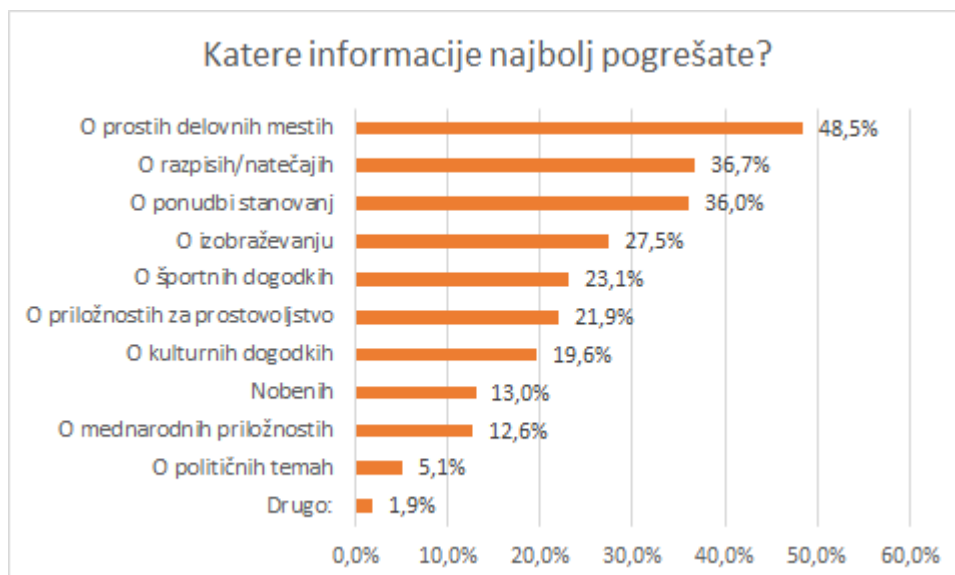
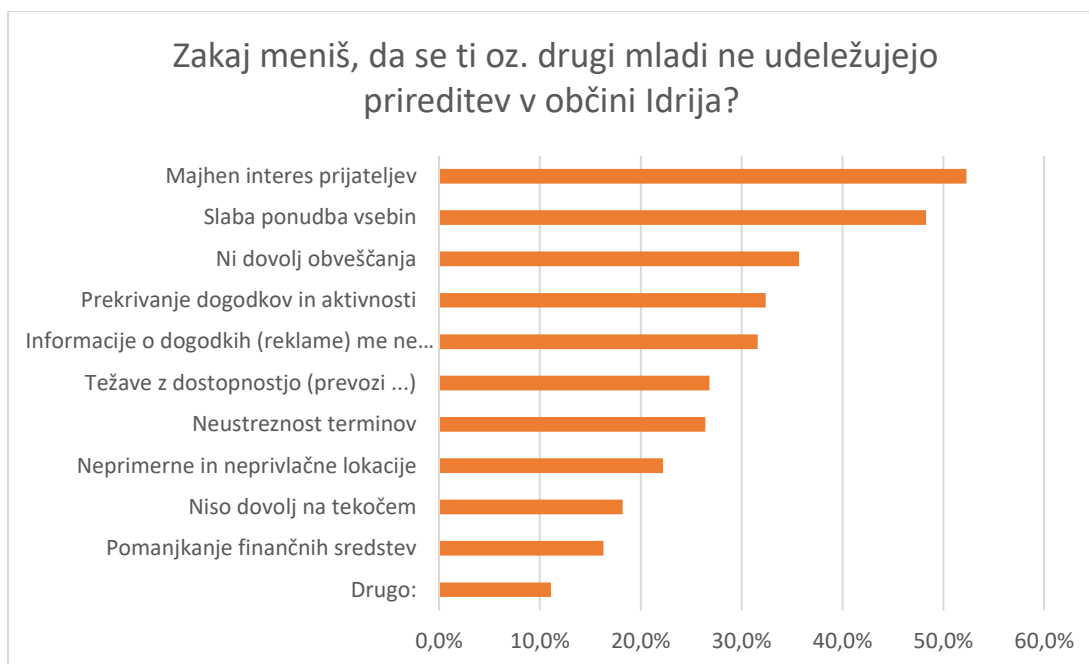

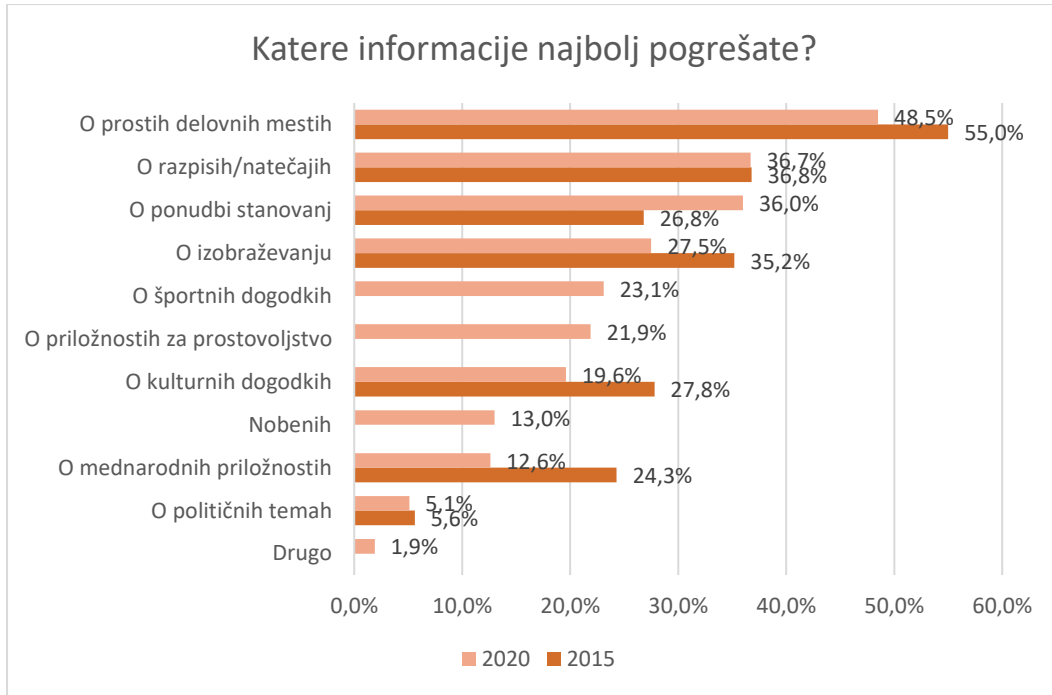
Podali so konkretne predloge s področja neformalnega izobraževanja, natančneje cikle predavanj in delavnic, naslavljanje teme duševnega zdravja z namenom destigmatizacije ter odpravljanja predsodkov.

Želijo si tudi pomoči pri organizaciji in izpeljavi dogodkov, glede taborov, šolanja v tujini, izmenjav in mednarodnega sodelovanja.

Za tiste, ki niso doma iz mesta Idrija, so predlagali možnost prevoza v domače kraje in dislocirane enote mladinskih društev, kjer bi imeli redna srečanja vsaj enkrat mesečno.

Vzroki za neudeležbo prireditelj in dogodkov v občini Idrija so – po mnenju mladih – predvsem majhen interes prijateljev, slaba ponudba vsebin in premalo obveščanja o dogajanju. Problem slabe informiranosti se kaže tudi na drugih področjih – mladi najbolj pogrešajo informacije o prostih delovnih mestih, razpisih in natečajih, o ponudbi stanovanj in izobraževanju.

9.5 Izvleček

Na podlagi analize rezultatov ankete in pregleda demografskih kazalnikov lahko identificiramo:

Strateško pomembni prednosti mladih

- Porast občutka vpliva mladih na spremembe v lokalni skupnosti
- Visoke ambicije za izobraževanje

Strateško pomembni slabosti mladih

- Omejena razpoložljiva finančna sredstva
- Porast negotovosti na različnih področjih življenja zaradi epidemije in njenih posledic

Ključna izziva mladih

- Uspešno iskanje (stabilnih) delovnih mest
- Aktivna participacija mladih pri razvoju mladinskih politik ter pri aktivnem udejstvovanju v družbi na splošno

10 Interna analiza: Srečanja z mladimi v krajevnih skupnostih Občine Idrija

Namen treh srečanj po različnih krajevnih skupnostih je bil pogovor o življenju in potrebah mladih, ki bivajo v različnih krajih Občine Idrija, na podlagi katerega je bil (poleg drugih virov podatkov) pripravljen predlog ukrepov Občine Idrija za mlade v Strategiji za mlade 2022–2026. Hkrati je bil namen tudi raziskati, kako lahko organizacije odgovarjajo na potrebe mladih in prispevajo k povezovanju mladih v teh krajih.

Bivanje

Na vprašanje o tem, ali mladi radi bivajo v svoji krajevni skupnosti, so bili odgovori izjemno pozitivni, saj jim je najbolj všeč povezanost skupnosti ter bivanje blizu narave. Ob vprašanju, ali radi bivajo v Občini Idrija, se je pojavila določena distanca. Očitno je torej, da mladi radi živijo v teh krajih in da je navezanost na svoj kraj večja kot na središče občine.

Največ težav na področju stanovanjske problematike prepoznavajo zaradi dolgotrajnih postopkov, zato si želijo (1) krajšanja postopkov za pridobitev dovoljenj za gradnjo in uporabnih dovoljenj ter (2) zbrane vse informacije o teh postopkih na enem mestu. Izpostavili so tudi potrebo po (3) večjem številu zazidljivih parcel oziroma stanovanj za najem, kjer je to mogoče. Sicer menijo, da je za postavitev hiše več možnosti na podeželju kot v mestu, prav tako je s pridobitvijo posesti.

Izobraževanje in zaposlovanje

Na področju **izobraževanja** so omenjali zlasti potrebo po bolj raznolikih možnostih za izobraževanje na srednješolski ravni. Tisti, ki živijo na robovih občine, se za takšne profile izobražujejo v sosednjih krajih.

Ponekod na podeželju obstajajo priložnosti za **zaposlovanje** pri manjših podjetjih (zlasti na področjih strojništva, gozdarstva, raznih obrti), sicer pa se veliko ljudi zaposluje v Idriji v industrijskih panogah ali pa izven občine. Na eni strani omenjajo občutek, da se delo najde, vendar predvsem za določene tehnične profile delavcev, po drugi strani opažajo, da so delovna mesta mladim zelo nedostopna. Opozarjajo tudi na to, da je zaposlovanje za ženske zaradi ustvarjanja družine v mladih letih še trši oreh. Na področju zaposlovanja si želijo (1) boljše informiranje o obstoječih možnostih ter (2) pestrejšo in večjo ponudbo študentskih del, med njimi konkretno prepoznavajo potrebo po organizaciji počitniškega varstva za otroke, ki bi lahko služil kot poletno delo za študente pedagoških smeri. Želijo si, da bi bilo možno v času šolanja (3) spoznati konkretne zgodbe podjetnikov ali posameznih poklicev in čim prej začeti s povezovanjem z gospodarstvom. Na samostojnih podjetniških poteh si mladi želijo (4) podporo pri razvijanju poslovnih idej ter informacije, kje bi to podporo pridobili, pozitivna pa bi se jim zdela tudi (5) možnost posojila za zagon podjetja. Možnost, za katero vidijo, da bi jih občina lahko naredila za spodbujanje lokalnih podjetij, je tudi (6) ureditev oz. pomoč pri skupnem oglaševanju.

Priložnosti in interesa za **kmetijstvo** med mladimi ni veliko, zanjo se odločajo zlasti tisti, pri katerih doma kmetijo že imajo. Tisti, ki pa se s tem ukvarjajo, so izpostavili željo po (7) podpori pri ustvarjanju poslovnega načrta za kmetije (s strani kmetijskih svetovalnih služb) ter (8) pomoč pri prijavih na razpise. Na področju trženja izdelkov zagovarjajo povezovanje: kmetijska tržnica se jim zdi dobra priložnost za prodajo izdelkov, prav tako se jim zdi pohvalen projekt Idrija izbrano. Želijo si, da bi tudi (9) javne ustanove lahko naročale mleko ali druge izdelke pri lokalnih kmetih ter bi radi, da se poveča tudi ozavešanje o pomenu lokalno pridelanih izdelkov.

Želijo si (10) večjega priznavanja neformalnih izkušenj, ki jih pridobijo z udeleževanjem v društvih. Prav tako podpirajo širšo uporabo orodij, kot je Nefiks, za prepoznavanje opravljenega prostovoljskega dela in pridobljenih kompetenc.

Prosti čas

Prosti čas je na podeželju težko opredeliti, saj velik del mnogi namenijo pomoči na domačijah, kmetijah in travnikih. Sicer ta čas večinoma zapolnjujejo športne dejavnosti, sodelovanje v lokalnih (mladinskih) društvih ter organizacija prireditev.

V različnih krajevnih skupnostih so razmere drugačne, se pa večkrat pojavi želja po (1) ureditvi družabnega prostora za mlade, ki je brezplačen, ki ni pod nadzorom starejših, in še zlasti pozimi, ko se ne morejo družiti zunaj. Sicer imajo v nekaterih primerih možnost souporabe prostorov z drugimi krajanji, spet drugje pa so si samoiniciativno uredili prostor za mlade družine.

Za manjše akcije v krajevni skupnosti predlagajo tudi (2) možnost pridobitve manjše količine sredstev. Prav tako si želijo (3) pridobiti znanje s področja prijav na razpise ter pridobiti informacije o njih.

Naklonjeni so (4) enotnemu obveščanju o pristočasnih dogodkih na ravni občine.

Več mladih je izpostavilo željo po več (5) medkrajevnih pristočasnih aktivnostih (predvsem športnih, tudi gaming), kjer bi se povezovali in med seboj tekmovali mladi iz različnih KS (kot primer so navedli Športne igre KS).

Participacija

Sogovorniki so imeli tudi ideje za področje participacije oziroma aktivnega sodelovanja pri sprejemanju odločitev v različnih kontekstih: na ravni lokalne skupnosti, občine, mladinskih organizacij.

Večinoma pravijo, da so aktivni v lastnem kraju zlasti v okviru svojih društev in pri skupnostnih zadevah, na ravni občine pa manj. Tam delujejo kot prostovoljci.

S predstavniki krajevnih skupnosti niso izrazili povezanosti, ponekod o tem sploh še niso razmišljali. Omenili so tudi medgeneracijske razlike, zaradi katerih starejši mladih v lokalnih skupnostih ne jemljejo za enakovredne sogovornike. Poleg avtonomije si želijo tudi podporo pri tem, da kaj izpeljejo tudi sami.

Predlagajo, da bi (1) pri odločanju na občinski in krajevni ravni moral sodelovati predstavnik mladih. Poleg tega pa še (2) pogostejša letna srečanja mladih v KS, ki bi se nato zbrali in skupaj posredovali predloge naprej na občino, ter (3) organizacijo srečanj mladih iz različnih krajevnih skupnosti, kjer si lahko izmenjajo mnenja in predloge ter se morda vključijo v neke vrste komisijo za mlade občine Idrija. Prav tako predlagajo (4) obisk župana v svojem kraju, kjer bi si na lokaciji lahko sam ogledal, kako živijo (mladi) ter se v živo prepričal, koliko lokalni prebivalci za svoj kraj naredijo sami. Tako bi se omogočili tudi redni stik z občino in več komunikacije z njo. Za pridobivanje idej, želja in predlogov bi (5) izvedli anketo med svojimi mladimi.

Predlagajo še, da bi za potrebe povezovanja in informiranja ustvarili Facebook skupino Mladi iz Idrije in okolice.

11 Interna analiza: Organizacije za mlade

Z mladimi se ne ukvarjajo le mladinske organizacije – večji del časa mladih so z njimi v stiku druge organizacije, t. i. organizacije za mlade, ki lahko zaradi rednega stika z mladimi in strokovnega pristopa dosegajo pomembne korake v smeri uresničevanja strateške agende.

Organizacije niso opredelile jasno izoblikovanih strateških ciljev, na podlagi katerih bi lahko predlagali smiselne skupne točke delovanja, zato je v smislu doseganja razvoja na tem področju prednostna naloga vzpostavitev aktivnega sodelovanja, povezovanja in izmenjave za usklajeno delovanje na področju mladinskih zadev.

Gimnazija Jurija Vege Idrija

GJV Idrija je srednja šola, ki izvaja tri različne programe: srednješolski splošno izobraževalni program gimnazije, srednje poklicno izobraževanje, program mehatronik operater in srednje strokovno izobraževanje, program strojni tehnik. Poleg javnega programa šola izvaja še program posebne javne službe Čipkarske šole. Svoje dijake vključujejo v mnoge mednarodne projekte in izmenjave ter jim s povezovanjem z organizacijami v lokalnem okolju nudijo dodatne možnosti vključevanja v mednarodno poklicno in strokovno izobraževanje.

V preteklem obdobju so močno povečali mednarodno sodelovanje in število projektov, v katerih mladi sodelujejo. S povezovanjem šole z organizacijami v okolju so pridobili dodatne možnosti vključevanja dijakov v mednarodno okolje. V prihodnosti želijo poiskati nove načine, s katerimi bi pritegnili več mladih v prostovoljstvo in medgeneracijsko sodelovanje. Eden večjih ciljev je zagotoviti več poletnega dogajanja v Idriji z organizacijo poletnih šol, za kar bi bilo potrebno okrepljeno sodelovanje z različnimi organizacijami, poleg tega pa v načrtih še vedno obstaja ustanovitev kluba alumnov.

Mestna knjižnica in čitalnica Idrija

Mestna knjižnica in čitalnica Idrija je osrednja knjižnična ustanova v občinah Idrija in Cerkno, v katero je včlanjeno večje število mladih. Pod njihovim okriljem delujeta tudi Filmsko gledališče Idrija in Galerija Magazin. Organizirajo literarne dogodke za različne starostne skupine in se posvečajo projektom, ki mlade spodbujajo k branju slovenskih avtorjev. Pomembna dejavnost je tudi zbiranje diplomskih in magistrskih del mladih z območja, ki ga pokriva knjižnica, ter posledično ustvarjanje svojevrstnega raziskovalnega fonda.

Kot glavni izziv izpostavljajo slabo povezanost med institucijami v lokalnem okolju. Čeprav se je v zadnjih letih že naredilo nekaj pomembnih korakov na področju sodelovanja z mladinskimi organizacijami, še vedno manjka celovit in povezan pristop do mladih. V prihodnosti se želijo mladim še bolj približati, okrepiti njihov angažma znotraj aktivnosti knjižnice in bolj intenzivno sodelovati z mladinskimi organizacijami.

Center za socialno delo Idrija

Center za socialno delo Severna Primorska, katerega del je tudi enota Idrija, je javni socialno varstveni zavod za opravljanje dejavnosti socialnega varstva. Njegovo temeljno poslanstvo je zagotavljati uporabnikom kakovostne storitve, skladno s socialno varstveno zakonodajo in Kodeksom etičnih načel v socialnem varstvu – organizirati, izvajati in razvijati dejavnosti, s katerimi se preprečujejo ali odpravljajo socialne stiske posameznikov, družin in posebnih skupin prebivalstva.

CSD SP, enota Idrija, izvaja naslednje preventivne socialno varstvene programe, ki so namenjeni mladim:

- Dnevni center za otroke in mladostnike Idrija

- Delavnice za mlade, ki se izvajajo v osnovnih šolah na teme drog, spolnosti, nasilja, komunikacije, asertivnega vedenja itd.
- Skupina za samopomoč osebam s težavami v duševnem zdravju (1 skupina namenjena mlajšim in ena starejšim uporabnikom)

V prihodnje bi se na področju dela z mladimi radi razvijali zlasti na področju preventivne dejavnosti na področju duševnega zdravja in preprečevanju zlorab prepovedanih drog.

Prav tako kot pomembno prepoznava povezovanje različnih javnih in zasebnih institucij (šol, društev itd.), ki se srečujejo s ciljnimi skupinami uporabnikov. Ta nekajkrat letno poteka v sklopu koordinacijskih sestankov.

Zavod RS za zaposlovanje – urad za delo Idrija

Urad za delo Idrija je del Zavoda za zaposlovanje Republike Slovenije, ki je ena ključnih ustanov na trgu dela. Z mladimi se ukvarjajo predvsem ob zaključku šolanja, ko si urejajo status brezposelnosti. Mlade informirajo, usmerjajo in spodbujajo ter jim nudijo dodatna izobraževanja in tečaje, ki lahko izboljšajo kompetence posameznika.

Na področju zaposlovanja mladih v zadnjem petletnem obdobju ni bilo uvedenih večjih sprememb. Opažajo, da mladi potrebujejo večjo podporo pri pridobivanju osnovnih izkušenj ali zgolj pri predstavitvi le-teh in se zdijo manj samoiniciativni kot predhodne generacije. V prihodnje želijo delati na poglobljenem individualnem svetovanju za posameznike.

Zveza prijateljev mladine Idrija

Zveza prijateljev mladine Idrija je nevladna, humanitarna, prostovoljna in nepridobitna organizacija, katere temeljni cilji so dvigniti kakovost življenja otrok, mladostnikov in družin, zastopati in spodbujati njihove interese in potrebe ter varovati njihove pravice. Z izvajanjem številnih prostočasnih in počitniških dejavnosti zagotavljajo kakovostno preživljanje prostega časa za otroke vseh starosti in v svoje programe vključujejo večje število mladih prostovoljcev.

Organizacija se v zadnjih letih uspešno razvija, kar je razvidno iz vedno večje prepoznavnosti njihovih programov, ki jih v prihodnosti želijo obdržati na doseženem nivoju. K sodelovanju želijo privabiti večje število mladih, ki bi kot prostovoljci sodelovali pri izvajanju rednega programa in doprinesli tudi nova znanja in ideje. Želijo se dodatno izobraževati na področju razvoja organizacije in prijav na različne razpise, s katerimi bi lahko pridobili sredstva za razširitev programov. Eden od ciljev je tudi, da gostovanje mednarodnih prostovoljcev postane stalna praksa organizacije.

12 Strateške usmeritve

Ključne usmeritve razvoja lokalne mladinske politike v Občini Idrija temeljijo na treh prednostnih področjih; te so **bivanje, vključenost in zaposlovanje**.

Sledijo opisi posameznih prednostnih področij skupaj s predlaganimi ukrepi za razvoj.

12.1 Bivanje

Glede na podatke, pridobljene v anketi Potreba po stanovanjih v Občini Idrija, ki je predstavljala enega izmed virov podatkov v sklopu priprav na snovanje Stanovanjske strategije Občine Idrija, smo lahko razbrali nekaj zanimivih podatkov. Večina anketirancev, starih med 18 in 29 let, želi ostati v Idriji in približno 50 % od teh je zaposlenih. Komaj 5 % jih je lastnikov stanovanj in komaj 15 % najemnikov, vsi ostali živijo pri starših. Živijo v različnih gospodinjstvih (partner, primarna družina), skoraj nihče sam in skoraj nihče z vrstniki. 40 % jih svojo stanovanjsko situacijo trenutno ocenjuje kot ustrezno, večina pa se namerava v naslednjih 5 letih preseliti. 45 % jih trenutno aktivno išče novo stanovanje. 50 % jih želi stanovanje kupiti, 50 % najeti. Najpomembnejši sta jim velikost in cenovna dostopnost pri izbiri stanovanja. Večina želi stanovanje od 40 do 65 m², sledi stanovanje od 65 do 90 m², (2 ali 3 sobna stanovanja) in je pripravljena plačevati med 200 in 400 € mesečno za stanovanje (brez stroškov). Pri stanovanju jih ne zanima koliko je staro, glede prenove pa nekateri želijo prenovljeno pred kratkim, nekateri bi ga raje sami. 95 % jih meni, da je ponudba stanovanj in hiš v Idriji nezadovoljliva. Kot razlog za prazne hiše razumejo predvsem nezainteresiranost lastnikov in previsoke najemnine.

Vprašanja povezana z bivanjem oz. iskanjem primerne stanovanja za mlade ostajajo med najbolj relevantnimi v občini Idrija. Kot problematične so mladi v anketi za pripravo Strategije za mlade izpostavili predvsem visoke cene in premajhno število stanovanj, kar posledično zelo otežuje njihovo dostopnost, hkrati pa so opozorili tudi na dotrajanost stavbnega fonda in nezainteresiranost nekaterih lastnikov za oddajo v najem. Delež tistih, ki menijo, da so stanovanja v občini (popolnoma) nedostopna je s 50,5 % še vedno zelo visok, veliko (39,5 %) pa se jih o dostopnosti stanovanj ni znalo opredeliti, kar nakazuje na to, da se s to problematiko še niso srečali, za ta odgovor so se pogosteje odločali mlajši anketiranci.

Odstotek mladih, ki živijo pri starših, se je v primerjavi z letom 2015 povišal (z 58,2 % na 63 %), obenem pa se je s 13,6 % na 17,7 % povišal delež mladih, ki živijo samostojno ali s partnerjem v lastniškem oz. najemniškem stanovanju. Ne preseneča, da so mladi ob vprašanju, katerim področjem bi morala Občina posvetiti največ pozornosti, z 58,9 % na prvo mesto postavili stanovanjsko problematiko. Občina Idrija bo mladim olajšala pot do prvega stanovanja in prispevala k izboljšanju njihovih življenjskih pogojev z ukrepi v nadaljevanju.

Stanovanjska vprašanja za mlade v Idriji, tako kot tudi sicer v Sloveniji, so glede na ugotovitve resnično pereča, zato jim je potrebno nameniti veliko mero pozornosti in aktivnosti. Število neprofitnih občinskih stanovanj se je v primerjavi z leto 2015 zmanjšalo, kljub temu da je bilo v načrtu povečanje stanovanjskega fonda. Na tem področju ni pomembna zgolj ustavitev trenda, temveč ga je potrebno obrniti navzgor zlasti prek sodelovanja z zunanjimi deležniki.

a. Prehodna neprofitna najemna stanovanja za mlade do 35 let

Na prvem mestu so koraki za omogočanje reševanja stanovanjskega vprašanja mladih prebivalcev Občine Idrija, in sicer s povečanjem celotnega fonda občinskih stanovanj in znotraj njega zagotavljanja prehodnih večjega števila neprofitnih najemnih stanovanj za mlade do 35 let. Občina Idrija bo poskrbela za pridobivanje novih namenskih stanovanj z odkupi manjših stanovanjskih enot.

Nosilca: Občina Idrija, JSS RS

Kazalniki: količina sredstev občinskega proračuna, namenjenih urejanju stanovanjske problematike mladih (36.000 € za eno stanovanje oz. letno); skupno število stanovanj, namenjenih mladim do 35. leta (1 na leto oziroma 5 v petih letih) ter število na novo pridobljenih stanovanj; število odkupljenih in prenovljenih stanovanjskih objektov (v sklopu rednih dejavnosti)

b. Oblikovanje stanovanj za mlade in mlade družine v objektu Nikolaja Pirnata

Nekdanji Dijaški dom oz. objekt Nikolaja Pirnata, ki je v lasti Občine Idrija, izstopa med potencialnimi stavbami za prenovu v stanovanjske namene. Potrebna je prenova in sanacija ter preureditev v neprofitna stanovanja za mlade in mlade družine. Stanovanja bi predstavljala prehodno obliko bivanja in bi bila tako pomemben doprinos k osamosvajanju.

Nosilci: Občina Idrija v sodelovanju z JSS RS

Kazalniki: izdelana idejna zasnova prenove ter ocena investicije (5.000 €), sklenitev dogovora o partnerstvu s SSRS ali drugim deležnikom; izdelava projekta DGD, pridobivanje mnenj in soglasij, priprava projekta PZI; začetek gradnje (100.000 € občinskih lastnih sredstev); izvedena prenova in energetska sanacija, 10 neprofitnih najemnih stanovanj v uporabi, razviti spremljevalni programi v sodelovanju z MC Idrija (200.000 € občinskih lastnih sredstev)

c. Spodbujanje prenove objektov v zasebni lasti s povratnimi in nepovratnimi sredstvi

Za aktivacijo obstoječega stanovanjskega fonda je smiselno spodbujati njegovo prenovu, in sicer z ugodnostmi, ki jih stanovalci lahko koristijo, kadar se odločijo za prenovu. Tovrstna nepovratna sredstva mladim olajšajo odločitev za ureditev prebivališča v občini ter tako omogočijo pogoj za njihovo bivanje v občini.

Občina Idrija bo nadaljevala s (prestrukturiranim) Javnim razpisom stanovanjskih posojil za novogradnje in adaptacije ter nakupe stanovanj ali stanovanjskih hiš za mlade in mlade družine (razpisom za dodelitev subvencije na obrestno mero).

Nosilci: Občina Idrija

Kazalniki: letno izveden (prestrukturiran) javni razpis za dodelitev subvencije na obrestno mero (30.000 € letno); število primerov koriščenih ugodnosti

d. Prestrukturiranje razpisa za dodelitev subvencije na obrestno mero informiranje o njih

Občina Idrija bo izvedla prestrukturiranje obstoječega razpisa za subvencijo na obrestno mero kreditov za nakupe in prenove stanovanjskih objektov. Nato ga bo v skladu z evalvacijo letno prilagajala glede na potrebe in uspešnost razpisa.

Razpis bo razdeljen v dve podkategoriji, ki bodo pokrivali področja prenove stavbnega fonda, ki spada v evidenco kulturne dediščine; podpore mladim (do 35 let), ki prvič rešujejo stanovanjsko vprašanje ter podpore mladim družinam.

Nosilec: Občina Idrija

Kazalniki: prestrukturiran razpis, uvedeni novi načini informiranja, število prijav na razpis, odstotek razdeljenih sredstev, količina razpisanih sredstev (na začetku 30.000 €), število evalvacij posameznih razpisov (v sklopu rednih aktivnosti)

e. Spremljevalne aktivnosti s področja bivanja za mlade (informativne, svetovalne in razvojne dejavnosti)

Spremljevalne aktivnosti bodo omogočale boljšo informiranost lokalnih mladih, svetovanje s področja bivanja ter razvojne razmisleke, ki bodo botrovali temu, da bodo občinske politike na področju bivanja v koraku s časom. Njihov namen je povečevanje znanja mladih in drugih krajanov na tem področju ter redno aktualiziranje vprašanja bivanja (za mlade).

Informativne dejavnosti bodo potekale v zvezi z že omenjenim razpisom za dodelitev subvencij na obrestno mero kreditov za nakupe in prenove stanovanjskih objektov. Poleg tega pa bo potekalo tudi izobraževanje in ozaveščanje občanov na teme oddaje in najema bivališč, sobivanja, ohranjanja dediščine, prostora.

Svetovalne dejavnosti bodo povezane z brezplačnimi arhitekturno-gradbeniški svetovanji za prenovo stanovanj, ki jih bodo izvajali zunanji sodelavci.

Razvojne teme pa se bodo dotikale dveh področij. Prvo bo ozaveščanje o možnostih pridobivanja sredstev za prenove stanovanjskih objektov iz tretjih virov. Drugo področje pa bo povezano s spodbujanjem in omogočanjem pogojev alternativnih oblik bivanja, na primer stanovanjskih zadrug (Občina Idrija bo identificirala skupino mladih, ki jih ta možnost zanima, in določila parcelo, ki jo je pripravljena prispevati kot svoj vložek v delovanje zadruga).

Nosilec: Občina Idrija v sodelovanju z zunanjimi strokovnjaki

Kazalniki: število informativnih dogodkov z različnih področij (5.000 €), obiskanost teh dogodkov; število izvedenih arhitekturno-gradbeniških svetovanj (5.000 €); število primerov pridobljenih sredstev iz tretjih virov

f. Kvantitativni kazalniki na področju bivanje

KAZALNIK	STANJE 2015	STANJE 2020	CILJ 2026
Delež mladih, ki prebivajo pri starših	58,2 %	63 %	55 %
Fond občinskih neprofitnih stanovanj	106	103 (april 2020)	113 (5 od novo pridobljenih namenjenih mladim)

Število dodeljenih stanovanjskih posojil mladim za novogradnje in adaptacije ter nakupe stanovanj ali stanovanjskih hiš	23	5	25
---	----	---	----

12.2 Vključenost

Občutek, da mladi imajo vpliv na družbene spremembe, raste, lahko sklepamo, da predvsem po zaslugi delovanja, odpiranja prostora mladim, da so vidno prisotni v kraju, ter možnosti, ki jih s svojim programom in prostori za mlade ponuja Mladinski center Idrija. Delež mladih, ki menijo, da imajo mladi velik vpliv na spremembe v lokalnem okolju, se je namreč v desetih letih potrojil (z 8,2 % v letu 2010, 17,5 % v letu 2015 na 28,2 v letu 2020), medtem ko sta deleža mladih, ki ocenjujejo svoj vpliv kot srednji ali majhen, upadla. Mladi pogosteje spremljajo delo mladinskih organizacij in organizacij za mlade ter krajevno dogajanje kot občinsko politiko, kar je skladno tudi s siceršnjimi ugotovitvami, da mladi danes več interesa izkazujejo za nekonvencionalne oblike participacije. Mladi menijo, da jim interes za lokalno politiko lahko vzpodbudimo z načrtnim stalnim vključevanjem neposredno v procese odločanja oziroma neposrednega dialoga z odločevalci, z vzgojo za participacijo ter z upoštevanjem predlogov, ki jih izrazijo. Izkazali so tudi interes za sodelovanje v procesu mladinskega dialoga in prepoznali pomen vključenosti mladih v odločanje na krajevni in občinski ravni.

Za kakovostno preživljanje prostega časa mladi izražajo potrebe po ohranjanju oziroma vzpostavitvi infrastrukture za druženje in športno rekreacijo mladih, in to v različnih krajih v občini. Želijo si povezovanja med različnimi krajevnimi skupnostmi ter pridobivanje znanja na področju pridobivanja sredstev za delovanje svojih društev ter pridobivanja in ohranjanja aktivnih članov. Poleg tega so si precej enotni v interesu za mednarodne mobilnosti. Vsi ti in drugi interesi mladih so pomembne smernice za občinsko strategijo za mlade.

Med anketiranci je bilo 38,2 % prostovoljcev, preostale pa bi najbolj spodbudilo, da bi to postali, če bi pri tem sodelovali njihovi znanci/prijatelji in če bi ob tem pridobivali koristna znanja in izkušnje. Ker je prostovoljstvo pomembna priložnost za aktivno participacijo, doprinos k povezovanju in vključevanju ljudi v lokalnih skupnostih ter omogoča pridobitev neprecenljivih izkušenj, ga je smiselno spodbujati tudi na ravni občine, a ne zgolj med mladimi.

Občina Idrija želi s spodnjimi ukrepi prispevati k vključevanju mladih v lokalno skupnost in organizacije ter tako mlade spodbujati k aktivni vlogi pri sprejemanju odločitev na najrazličnejših ravneh njihovega udejstvovanja v skupnosti.

a. Ohranjanje in razvoj mreže mladinske infrastrukture

Občina Idrija bo še naprej ohranjala in razvijala mrežo mladinske infrastrukture, zlasti s podporo razvoja ključnih mladinskih zbirališč v večjih naseljih.

Eden izmed osrednjih objektov za mladinsko delo je nekdanji dijaški dom Nikolaja Pirnata, v katerem med drugim že delujeta Mladinski center in Hostel Idrija ter Dnevni center za otroke in mladostnike Centra za socialno delo Idrija. Objekt je potreben prenove in nadgradnje.

Po podatkih iz pogovorov z mladimi iz manjših krajevnih skupnostih si prostore za srečevanje mladi delijo z drugimi organizacijami, s čimer so ponekod zadovoljni, drugod ne. Pozornost bo

Občina Idrija v sodelovanju s krajevnimi skupnostmi namenila tudi raziskovanju potreb po prostorih in obstoječih možnosti za združevanje mladih v različnih krajevnih skupnostih.

Poleg tega so mladi kot pomembna središča njihovega druženja izrazili tudi razna prizorišča v Idriji, kot npr. Mejca, Lajšt, Bajk park, Swenak. Izrazili so jasno potrebo in konkretne želje po razvoju javnih športno-rekreativnih površin. Tovrstna infrastruktura seveda ni namenjena zgolj mladim, prinaša pa možnost za aktivno in konstruktivno preživljanje prostega časa na prostem in v družbi sovrstnikov, kar lahko prinaša mnoge koristne učinke tako za posameznike kot skupnost.

Nosilec: Občina Idrija

Kazalniki: priprava tehnične dokumentacije (idejna zasnova) za objekt Nikolaja Pirnata (stroški že vključeni v področje bivanja), investicijsko vzdrževanje objekta Nikolaja Pirnata (37.000 € letno), materialni stroški za izvajanje javnih programov kot npr. ogrevanje, elektrika, komunala za objekt Nikolaja Pirnata (66.000 € letno)

b. Vključevanje v interurbana omrežja

Vključevanje v interurbana in mednarodna omrežja omogoča Občini Idrija svojevrsten razvoj ter pretok idej in praks med različnimi kraji. Mladi so pri tej dejavnosti ena ključnih družbenih skupin, ki se rada vključuje v mednarodne mobilnosti, prenos znanj in mreženje. Občina Idrija bo nadaljevala z vključevanjem v mednarodne projekte ter stremela k čim večjemu vključevanju mladih v načrtovanje in izvedbo programov.

Nosilka: Občina Idrija

Kazalniki: število projektov, število vključenih mladih (delo v okviru rednih aktivnosti; vsakokratno financiranje iz projektov)

c. Komisija za mlade

Komisija za mlade je 5-člansko delovno-koordinacijsko telo, ki jo imenuje župan na podlagi Strategije za mlade v Občini Idrija in ki je vezana na županov mandat. Naloge tega posvetovalnega telesa so spremljanje in koordinacija aktivnosti lokalnih akterjev na področju mladine, spremljanje in evalviranje izvajanja strategije za mlade, predlaganje ukrepov za izboljšanje položaja mladih, spodbujanje mladinskega dialoga in obravnave vprašanj na področju mladine v obliki okroglih miz oz. posvetov ter usklajevanje letnega programa mladinskih dejavnosti. Komisija mladim omogoča aktivno udeležbo pri sprejemanju in vplivanju na odločitve, povezane z mladinskimi zadevami v občini. Sestavljajo jo član občinskega sveta, predstavnik občinske uprave s področja družbenih dejavnosti in trije predstavniki mladinskih organizacij v občini.

Komisija za mlade je bila pred letom 2018 oblikovana in je delovala v omejenem obsegu, po tem letu pa njeni člani niso bili več imenovani.

Nosilca: župan in komisija za mlade

Kazalniki: vzpostavitev delovanja komisije; število sej komisije za mlade; število predlogov komisije, letni program za mlade (v okviru rednih aktivnosti)

d. Sprejem letnega programa za mlade

Letni program za mlade dopolnjuje strategijo za mlade, saj natančneje določa ter finančno in vsebinsko opredeli ukrepe in aktivnosti za posamezno leto v skladu s priložnostmi in omejitvami v danem letu. V sklopu priprave letnega programa za mlade je potrebno pripraviti tudi poročilo dogajanja za preteklo leto, ki je predstavljeno ter obravnavano na seji občinskega sveta.

Nosilci: župan, komisija za mlade, občinski svet in uprava

Kazalniki: vzpostavitev delovanja komisije; število sej komisije za mlade; število predlogov komisije (v okviru rednih aktivnosti)

e. Mladinski dialog

Za spremljanje aktualnih potreb mladih in njihovo medsebojno povezovanje je pomemben stalen dialog. S tem namenom bo Občina Idrija tudi v nadaljevanju spodbujala delovanje otroškega parlamenta ter podpirala projekt mladinskega parlamenta. Prav tako bo v sodelovanju z mladinskimi organizacijami spremljala srečanja mladih po različnih krajevnih skupnostih. Neposredni dialog z županom bo mladim omogočen tudi prek letnih srečanj župana z mladinskimi organizacijami in nepovezano mladino iz Občine Idrija.

Nosilec: župan, ZPM Idrija, vzgojno izobraževalni zavodi, Mladinski center Idrija

Kazalniki: letno zasedanje otroškega in mladinskega parlamenta, število uresničenih predlogov parlamentov, število srečanj po različnih krajevnih skupnostih, število letnih srečanj župana z mladinskimi organizacijami in nepovezano mladino iz Občine Idrija (1.200 € letno)

f. Participativni proračun za mlade

Participativni proračun je proces, ki spodbudi čim več državljanov oz. mladih za vključitev v proces odločanja. Tako mladi prispevajo pobude za izboljšanje položaja mladih oziroma širše skupnosti, nato med pobudami z glasovanjem izberejo najboljše, predstavniki občinske uprave pa jih uresničijo. Sredstva za uresničitev projekta so zagotovljena iz občinskega proračuna.

Nosilka: Občina Idrija

Kazalniki: objavljen razpis, število predlogov, uresničen projekt (20.000 € letno)

g. Podelitev občinskih nagrad za mlade ustvarjalce

Nagrado za mlade ustvarjalce podeljuje občinski svet mladim ustvarjalcem do dopolnjenega 25. leta starosti za uspehe in dosežke ob začetku ustvarjanja oziroma delovanja. Ustvarjalnost je pri tem razumljena v najširšem smislu.

Vsako leto se lahko podeli največ 1 nagrada. Pobudniki za podelitev nagrad so lahko občani občine Idrija, skupine občanov, stranke, župan, krajevne skupnosti, podjetja in druge organizacije ter skupnosti.

Nosilka: Občina Idrija

Kazalniki: pripravljen razpis, podeljena nagrada (340 € letno)

h. Izvedba občinskega razpisa za mladinske projekte

Promocija ter informiranje o že obstoječem razpisu za mladinske projekte in postopno zviševanje sredstev.

Nosilka: Občina Idrija

Kazalniki: izvedba razpisov, količina porabljenih sredstev, število prijav po posameznih področjih (delo v okviru rednih aktivnosti; 4.000 € sredstev za projekte mladinskih društev)

i. Podpiranje razvoja mladinskega sektorja za zagotavljanje neformalnega izobraževanja, prostočasnih dejavnosti, mednarodne mobilnosti, preventivnih programov ter informiranja mladih

Občina Idrija bo še naprej podpirala obstoječe programe za neformalno izobraževanje, prosti čas ter informiranje mladih v Mladinskem centru Idrija, ki igra osrednjo vlogo v podpori in razvoju mladinskega sektorja pri nas.

Delovanje dnevnega centra za otroke in mladostnike Centra za socialno delo bo Občina Idrija financirala še naprej, prav tako bo s sredstvi iz proračunskih postavk za izvajanje programov financirala dejavnosti v Zvezi prijateljev mladine Idrija.

Nosilci: Občina Idrija ter MC Idrija, ZPM Idrija, CSD, enota Idrija

Kazalniki: obstoj programov, redno sofinanciranje programov

Financiranje: 62.500 €

j. Kvantitativni kazalniki na področju vključenost

KAZALNIK	STANJE 2015	STANJE 2020	CILJ 2026
Število mladih vključenih v mednarodne projekte občine	48 (letno, 2014)	11 predvidenih, 5 realiziranih (letno, 2020)	30
Število sofinanciranih projektov mladinskih društev	6	9	12
Vzpostavitev mladinskih prostorov na podeželju (št. prostorov)	0	0	2
Vpliv mladih na spremembe v lokalni skupnosti	21,7 % (zelo velik vpliv)	33,3 % (zelo velik vpliv)	40 % (zelo velik vpliv)
Število zaposlenih v mladinskem sektorju	0 (januar 2015)	8 (januar 2020)	8
Število zasedanj komisije za mlade	0	0	6

12.3 Izobraževanje in zaposlovanje

Mladi se v izobraževalni sistem v prvi vrsti vključujejo z namenom pridobivanja znanja in sposobnosti, na podlagi katerih bodo kasneje na trgu dela pridobili zaposlitev, ki je eden glavnih pogojev za ustrezen prehod iz obdobja mladosti v obdobje odraslosti. Večina mladih

v občini Idrija stremi k doseganju visokih stopenj formalnega izobraževanja, saj kar približno 50 odstotkov anketiranih želi doseči izobrazbo višjo od 1. bolonjske stopnje. Pomembno dopolnitev in obogatitev formalnega izobraževanja predstavlja neformalno izobraževanje, ki je pomemben prispevek lokalne skupnosti k ekonomskemu in družbenemu razvoju lokalnega okolja. Učinki tako formalnega kot neformalnega izobraževanja imajo namreč velik pomen za lokalni trg dela, lokalno gospodarstvo, zmanjševanje neenakosti in socialno vključenost občanov. Mladi ponudbo neformalnega izobraževanja v občini Idrija večinoma ocenjujejo kot povprečno, kar vsekakor kaže na potrebo po razvoju dodatne ponudbe.

Kljub sorazmerno visokim doseženim stopnjam izobrazbe pa zaradi oteženega prehoda v zaposlitev prihaja do težav pri osamosvajanju, saj so mladi zlasti zaradi pomanjkanja formalnih delovnih izkušenj ob vstopu na trg dela ena izmed najbolj ranljivih družbenih skupin. Pri prvih zaposlitvah se tako soočajo z nizkimi plačili, delom za določen čas in neskladnostjo dela s pridobljeno formalno izobrazbo. Zaposlujejo se tudi za krajši delovni čas, opravljajo honorarna ali študentska dela ter se zaposlujejo v okviru ostalih negotovih oblik dela, kar vodi v šibko socialno varnost.

Zaposlovanje zaradi omejenih pristojnosti ni tradicionalno področje delovanja slovenskih občin. Kljub temu lahko občina posredno vpliva na razvoj delovnih mest – s strateškim razvojem novih panog, odpiranjem priložnosti in posredno podporo gospodarstvu je mogoče pospešiti gospodarsko rast in mladim omogočiti uspešnejši vstop na trg delovne sile. To bo Občina Idrija storila z naslednjimi ukrepi.

k. Spodbujanje in omogočanje praktičnega usposabljanja in počitniških del v službah občinske uprave in javnih zavodih, katerih ustanoviteljica je Občina

Namen tega ukrepa je mladim omogočiti spoznavanje delovanja in opravljanje dela formalnega ali neformalnega izobraževanja v domačem kraju. Ukrepi omogoča tudi opravljanje počitniškega dela tako dijakov kot študentov. Z obema ukrepoma spodbujamo aktivno udejstvovanje mladih v lokalni skupnosti, spoznavanje različnih poklicev, krepitev znanja in povezovanje delodajalcev z delojemalci.

Nosilci: Občina Idrija in javni zavodi, katerih ustanoviteljica je Občina Idrija

Kazalniki: število razpisanih mest za opravljanje praktičnega usposabljanja in počitniških del, število vključenih organizacij, število prijavljenih in udeleženih mladih, trajanje sodelovanja, višina sredstev namenjena izvajanju ukrepa (5.000 €)

a. Spremljanje podatkov o mladih uporabnikih podpore razvoju gospodarstva in kmetijstva

V LAS projektu Formica 4, ki ga izvaja Idrijsko-Cerkljanska razvojna agencija in sofinancira Občina Idrija, je pomembna nadaljnja gradnja skupnosti, krepitev obstoječe in razvoj novih neformalnih mrež za spodbujanje podjetništva, nadaljnji razvoj vzpostavljene podjetniške infrastrukture, delo z zainteresiranimi posamezniki, razširitev na novo ciljno skupino – dijake in učence, poudarek na razvoju turističnih vsebin. V sklopu projekta nudijo možnost najema pisarne ter izobraževanja za podjetnike. Projekt traja do leta 2023.

ICRA je tudi ena izmed SPOT točk (VEM), kjer lahko bodoči ali obstoječi podjetniki (samostojni podjetniki ali družba z omejeno odgovornostjo) hitro in brezplačno uredi zagon podjetja z uradno registracijo ter opravi številne druge postopke, ki mu bodo sicer vzeli čas pri različnih organih. SPOT točke so še na OOOZ in UE Idrija.

Poleg tega ICRA izvaja tudi program lokalnega podjetniškega centra: s sredstvi se pokriva izvedbo tistih aktivnosti, ki se za ljudi izvajajo brezplačno (informiranje in svetovanje podjetnikom, pomoč društvom, priprava podjetniških oddaj, priprava časopisov, sporočil za javnost, načrtovanje projektov, sodelovanje na raznih srečanjih...). Polovico sredstev se bo namenilo za izvajanje podjetniškega krožka v osnovnih šolah.

ICRA izvaja tudi organizacijo ter izvedbo izobraževanja in študijskih krožkov za podjetnike.

Z namenom ohranjanja in spodbujanja razvoja kmetijstva in podeželja Občina Idrija letno pripravlja tudi javni razpis za dodelitev državnih pomoči za ohranjanje in spodbujanje razvoja kmetijstva in podeželja v Občini Idrija. Predmet javnega razpisa je dodelitev nepovratnih finančnih sredstev za namene, ki prispevajo k ohranjanju in spodbujanju razvoja kmetijstva in podeželja v Občini Idrija v skupni višini 39.500,00 EUR (v letu 2021), v obliki dotacij, ki se dodeljujejo po pravilih o dodeljevanju državnih pomoči v kmetijstvu, skladno z Uredbo Komisije (EU) št. 702/2014 in Uredbo komisije (EU) št. 1407/2013.

Občina Idrija sofinancira zgornje ukrepe. Sredstva, namenjena temu ukrepu, so namenjena vsem – ne le mladim, zato niso upoštevana v seštevku sredstev za ta sklop.

Nosilka: Idrijsko-Cerkljanska razvojna agencija, Občina Idrija

Kazalniki: število mladih uporabnikov pisarne v enem letu, število izvedenih izobraževanj, število mladih udeležencev izobraževanj, število na novo registriranih podjetij mladih s podporo vstopne točke VEM, število mladih na študijskih krožkih, število mladih prijavljenih oz. upravičenih do sredstev javnega razpisa za razvoj kmetijstva in podeželja

b. Razvoj pametne skupnosti – dostop do infrastrukture

Še zlasti v času dela in izobraževanje od doma je postala jasna potreba po dobri informacijski infrastrukturi za delovanje informacijsko-komunikacijskih tehnologij. Hkrati je dobro informacijsko ozadje tudi pogoj za razvijanje delovnih mest prihodnosti (med drugim tudi pametnih in digitalno podprtih gospodarskih javnih služb) ter pogoj za uspešen proces deperiferizacije.

Zato se je treba zavezati k raziskovanju in reševanju problematike pokrivanja belih lis in zagotavljanja širokopasovne internetne povezave, kjer ta še ne obstaja.

Nosilka: Občina Idrija

Kazalniki: popis območij z omejenim dostopom, določitev prednostnih območij za zagotovitev informacijske pokritosti, izvedba projekta WiFi4EU (18.000 € v letu 2021)

c. Spodbujanje delovne aktivnosti dolgotrajno brezposelnih – javna dela

Občina Idrija bo še naprej subvencionirala program javnih del za spodbujanje delovne aktivnosti dolgotrajno brezposelnih, med katerimi so tudi mladi.

Nosilca: Občina Idrija, Zavod za zaposlovanje Slovenije – enota Idrija

Kazalniki: število sofinanciranih delovnih mest

Financiranje: 30.000 € letno za vse (ne zgolj za mlade)

d. Kvantitativni kazalniki na področju izobraževanje in zaposlovanje

KAZALNIK	STANJE 2015	STANJE 2020	CILJ 2026
Število prijavljenih brezposelnih mladih na UD Idrija	77 (januar 2015)	80 (junij 2020)	50
Število mladih vključenih v praktično usposabljanje in počitniška dela v službah javne uprave in javnih zavodov	0	0	4
Število mladih uporabnikov storitev izobraževanj, študijskih krožkov, vstopne točke VEM in najema pisarne	/	/	Cilj bo zastavljen glede na pridobljene podatke

12.4 Povzetek vseh ukrepov

UKREPI	DELEŽNIKI IN FINANCIRANJE	ČASOVNI OKVIR		
		1 leto (2022)	3 leta (2024)	5 let (2026)
BIVANJE				
(1) Prehodna neprofitna najemna stanovanja za mlade do 35 let	<ul style="list-style-type: none"> - Občina Idrija - JSSRS - 36.000 € na leto za nakup stanovanj za mlade do 35. leta (4 nova stanovanja v 5 letih in ohranitev obstoječega) 	<ul style="list-style-type: none"> - Pridobivanje novih namenskih stanovanj z odkupi stanovanjskih enot. - 1 stanovanje v prvem letu. 	<ul style="list-style-type: none"> - 1 novo stanovanje v drugem letu. - Določi se dodatni 2 stanovanji v sklopu prenove Doma Nikolaja Pirnata. 	<ul style="list-style-type: none"> - Doseženo število skupnih 5 stanovanj za mlade.
(2) Oblikovanje stanovanj za mlade in mlade družine v objektu Nikolaja Pirnata	<ul style="list-style-type: none"> - Občina Idrija - JSSRS - Sredstva pridobljena 	<ul style="list-style-type: none"> - Izdelava idejnega projekta prenove 	<ul style="list-style-type: none"> - Izdelava projekta DGD - Pridobivanje ustreznih mnenj in soglasij 	<ul style="list-style-type: none"> - Zaključek gradnje. - Izdelava projekta PID.

	<p>preko razpisov</p> <p>- 305.000 € lastnih sredstev (skupno sicer 750.000 €)</p>	<p>- Pridobivanje partnerjev za izvedbo</p>	<p>- Izdelava projekta PZI.</p> <p>- Začetek gradnje.</p>	<p>- Pridobitev uporabnega dovoljenja.</p> <p>- Uporaba objekta.</p>
<p>(3) Spodbujanje preнове objektov v zasebni lasti s povratnimi in nepovratnimi sredstvi</p>	<p>- Občina Idrija</p> <p>- 30.000 € letno za namen javnega razpisa za dodelitev subvencije na obrestno mero</p>	<p>- Prestrukturiran je javnega razpisa za subvencije na obrestno mero.</p> <p>- Aktivno informiranje javnosti.</p> <p>- Izdelava kazalnikov učinkovitosti razpisov (npr. vsota porabljenih sredstev, število prijaviteljev ...).</p>	<p>- Postopek za spremembo odloka, ki bo omogočala pravno podlago za znižanje prispevka NUSZ za mlade.</p> <p>- Letno prilagajanje v skladu z evalvacijo ter izvajanje prestrukturiranega javnega razpisa za subvencije na obrestno mero.</p>	<p>- Izvajanje razpisov in spremljevalnih kontrolnih dejavnosti za doseganje učinkovitosti glede na določene kazalnike.</p>
<p>(4) Spremljevalne aktivnosti s področja bivanja za mlade (informativne, svetovalne in razvojne dejavnosti)</p>	<p>- Občina Idrija</p> <p>- zunanji strokovnjaki</p> <p>- 5.000 € za izvajanje arhitekturno-gradbeniških svetovanj</p> <p>- 5.000 € za izvedbo informativnih dogodkov</p>	<p>- Izvajanje brezplačnih arhitekturno-gradbeniških svetovanj za prenovo stanovanj.</p> <p>- Izvajanje informativnih dejavnosti glede razpisov.</p> <p>- Izobraževanje in ozaveščanje</p>	<p>Nadgrajevanje aktivnosti v skladu z evalvacijami in aktualnimi trendi.</p>	<p>Nadgrajevanje aktivnosti v skladu z evalvacijami in aktualnimi trendi.</p>

		<p>občanov na teme oddaje in najema bivališč, sobivanja, ohranjanja dediščine, prostora.</p> <p>- Ozaveščanje o možnostih pridobivanja sredstev za prenove stanovanjskih objektov iz tretjih virov.</p> <p>- Spodbujanje in omogočanje pogojev alternativnih oblik bivanja, na primer stanovanjskih zadrug (iskanje skupine zainteresiranih in identifikacija občinske parcele).</p>		
<p>Finančni vložek Občine Idrija za ukrepe na področju bivanja (1)-(4): 76.000 € letno; dodatno še sredstva za objekt Nikolaja Pirnata (305.000 €)</p>				
<p>VKLJUČENOST</p>				
<p>(5) Ohranjanje in razvoj mreže mladinske infrastrukture</p>	<p>- Občina Idrija</p> <p>- krajevne skupnosti</p> <p>Objekt N. Pirnata (letno):</p>	<p>- Priprava tehnične dokumentacije (idejna zasnova) za objekt Nikolaja Pirnata.</p> <p>- Investicijsko vzdrževanje in materialni stroški za</p>	<p>Investicijsko vzdrževanje in materialni stroški za objekt N. Pirnata.</p> <p>Urejanje mladinske infrastrukture po KS.</p>	<p>Investicijsko vzdrževanje in materialni stroški za objekt N. Pirnata.</p> <p>Urejanje mladinske infrastrukture po KS.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - 37.000 € za investicijsko vzdrževanje¹ - 66.000 € za materialne stroške 	<p>objekt N. Pirnata.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Raziskovanje potreb mladih po infrastrukturi v KS. 		
(6) Vključevanje v interurbana omrežja	<ul style="list-style-type: none"> - Občina Idrija - 25.000 € letno v sklopu projektov² 	<ul style="list-style-type: none"> - Vključevanje mladih v tekoče projekte, evalvacija. - Nadaljevanje oziroma vzpostavljanje novih projektov. 	<ul style="list-style-type: none"> - Vključevanje mladih v tekoče projekte, evalvacija. - Nadaljevanje oziroma vzpostavljanje novih projektov. 	<ul style="list-style-type: none"> - Vključevanje mladih v tekoče projekte, evalvacija. - Nadaljevanje oziroma vzpostavljanje novih projektov.
(7) Komisija za mlade	<ul style="list-style-type: none"> - župan - komisija za mlade 	<ul style="list-style-type: none"> - Imenovanje članov ter prvo zasedanje. 	<ul style="list-style-type: none"> - Redno letno delovanje (6 srečanj letno). - Spremljanje in koordinacija aktivnosti na področju mladine. - Spremljanje strategije za mlade, usklajevanje letnega programa za mlade. 	<ul style="list-style-type: none"> - Redno letno delovanje (6 srečanj letno). - Spremljanje in koordinacija aktivnosti na področju mladine. - Spremljanje strategije za mlade, usklajevanje letnega programa za mlade.

¹ Postavka je navedena v občinskem načrtu razvojnih projektov za leto 2021 in 2022. Namen je zagotavljati vzdrževanje infrastrukture v lasti Občine Idrija. Planirana so nujna vzdrževalna dela v velikem in dotrajanem objektu.

² Postavka je v občinskem načrtu razvojnih projektov opredeljena s projektom YOUIND, za katerega je v letu 2021 namenjenih 35.000 €, v letu 2022 pa 12.000 €.

<p>(8) Sprejem letnega programa za mlade</p>	<ul style="list-style-type: none"> - župan - komisija za mlade - občinski svet in uprava 	<ul style="list-style-type: none"> - Evalvacija izvajanja strategije za mlade, dodatni predlogi ukrepov, priprava letnega programa za prihodnje leto. 	<ul style="list-style-type: none"> - Evalvacija izvajanja strategije za mlade, dodatni predlogi ukrepov, priprava letnega programa za prihodnje leto. 	<ul style="list-style-type: none"> - Evalvacija izvajanja strategije za mlade, dodatni predlogi ukrepov, priprava letnega programa za prihodnje leto.
<p>(9) Mladinski dialog</p>	<ul style="list-style-type: none"> - župan - ZPM Idrija - vzgojno izobraževalni zavodi - Mladinski center Idrija - komisija za mlade - 1.200 € letno 	<ul style="list-style-type: none"> - Zasedanje otroškega parlamenta. - Vzpostavitev mladinskega parlamenta in zasedanje. - Upoštevanje izraženih predlogov. - Dve srečanji po krajevnih skupnostih. - Letno srečanje župana s predstavniki org. in nepovezano mladino. 	<ul style="list-style-type: none"> - Zasedanje otroškega parlamenta. - Zasedanje mladinskega parlamenta - Upoštevanje izraženih predlogov. - Dve srečanji po krajevnih skupnostih. - Letno srečanje župana s predstavniki org. in nepovezano mladino. 	<ul style="list-style-type: none"> - Zasedanje otroškega parlamenta. - Vzpostavitev mladinskega parlamenta in zasedanje. - Upoštevanje izraženih predlogov. - Dve srečanji po krajevnih skupnostih. - Letno srečanje župana s predstavniki org. in nepovezano mladino.
<p>(10) Participativni proračun za mlade</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Občina Idrija - 20.000 € letno (ter strošek vzpostavitve izvajanja) 	<ul style="list-style-type: none"> - Pridobivanje informacij za pripravo razpisa. - Priprava in sprejem pravilnika. 	<ul style="list-style-type: none"> - Pripravljen in objavljen razpis, glasovanje za uresničenje predlogov. - Uresničenje predloga, evalvacija izvajanja. 	<ul style="list-style-type: none"> - Ponovitev razpisa, uresničenje predloga.

(11) Podelitev občinskih nagrad za mlade ustvarjalce	- Občina Idrija - 340 € letno za nagradi	- Posodobitev pogojev za prejemanje občinske nagrade. - Pripravljen razpis.	- Podelitev nagrad.	- Podelitev nagrad.
(12) Izvedba občinskega razpisa za mladinske projekte	- Občina Idrija - 4.000 € (postopno zviševanje glede na porabo)	- Izvedba razpisa, informiranje in promocija.	- Izvedba razpisa, informiranje in promocija.	- Izvedba razpisa, informiranje in promocija.
(13) Podpiranje razvoja mladinskega sektorja za zagotavljanje neformalnega izobraževanja, prostočasnih dejavnosti, mednarodne mobilnosti, preventivnih programov ter informiranja mladih	- Občina Idrija - MC Idrija - ZPM Idrija - CSD, enota Idrija - 62.500 € letno	- Sofinanciranje programov. - Izvajanje programov in poročanje.	- Sofinanciranje zaposlitev. - Izvajanje programov in poročanje.	- Sofinanciranje zaposlitev. - Izvajanje programov in poročanje.
Finančni vložek Občine Idrija za ukrepe na področju vključevanja mladih (5)-(13): 191.040 € letno				
IZOBRAŽEVANJE IN ZAPOSLOVANJE				
(14) Spodbujanje in omogočanje praktičnega usposabljanja in počitniških del v službah občinske uprave in javnih zavodih, katerih ustanoviteljica je Občina	- Občina Idrija - javni zavodi, katerih ustanoviteljica je Občina Idrija	- Raziskovanje potencialnih delovnih mest in koordinacija.	- Reden letni razpis za prosta mesta ter izvajanje, evalvacija izvajanja in povišanje sredstev.	- Reden letni razpis za prosta mesta ter izvajanje.

	- 5.000 € letno			
(15) Spremljanje podatkov o mladih uporabnikih podpor za razvoj gospodarstva in kmetijstva	- Občina Idrija - 16.650 € letno (v letu 2021 za Formico 4, vstopno točko Vem, Lokalni podjetniški center ter izobraževalne in študijske krožke)	- Izvajanje predvidenih aktivnosti projekta FORMICA 4 in vstopne točke VEM, lokalnega podjetniškega centra ter izobraževanja za študijske krožke. - Število mladih prijavljenih oz. upravičenih do sredstev javnega razpisa za razvoj kmetijstva in podeželja. - Spremljanje kazalnikov o številu in pogostosti uporabe storitev med mladimi.	- Izvajanje predvidenih aktivnosti projekta ter sodelovanje pri iskanju možnosti za nadaljevanje teh aktivnosti z namenom podpore malemu gospodarstvu ter izobraževanju podjetnikov – zlasti pri mladih.	
(16) Razvoj pametne skupnosti – dostop do infrastrukture	- Občina Idrija - 18.000 € v letu 2021 za projekt WiFi4EU ³	- Popis območij z omejenim dostopom, določitev prednostnih območij za zagotovitev informacijske pokritosti, izgradnja optičnega omrežja.	- Zagotavljanje širokopasovne povezave na novih mestih.	- Zagotavljanje širokopasovne povezave na novih mestih.

³ Postavka je navedena v občinskem načrtu razvojnih projektov za leto 2020.

		- Zagotavljanje širokopasovne povezave.		
(17) Spodbujanje delovne aktivnosti dolgotrajno brezposelnih – javna dela	- Občina Idrija - ZZRS – enota Idrija - 30.000 € letno za vse skupine (pri seštevku sredstev upoštevana polovica)	- Subvencioniranje programa javnih del.	- Subvencioniranje programa javnih del.	- Subvencioniranje programa javnih del.
Finančni vložek Občine Idrija za ukrepe na področju izobraževanja in zaposlovanja mladih (14)-(17): 20.000 € letno				

13 Kolofon

Občina Idrija, Mestni Trg 1, 5280 Idrija
Odgovorna oseba: Tomaž Vencelj, župan Občine Idrija
Skrbnica: Maja Majnik

Analize in besedilo: Helena Ločniškar (Mladinski center Idrija), Petra Likar (Zveza prijateljev mladine Idrija), Matevž Šlabnik (Društvo Idrija 2020).

Kraj in datum priprave: Idrija, 2021

Strategija za mlade je nastala v sklopu projekta "Povezovanje = Trajnost", ki ga je skozi Javni razpis za razvoj in profesionalizacijo nevladnih organizacij in prostovoljstva 2019 finančno podprlo Ministrstvo za javno upravo Republike Slovenije.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA JAVNO UPRAVO

Idrija 2020

ZPM Idrija

Viri:

V pogovorih so podatke za potrebe priprave strategije prispevali:

- Center za socialno delo Idrija
- Center za krepitev zdravja pri Zdravstvenem domu Idrija
- Društvo podeželske mladine Vrsnik-Ledine
- Društvo tabornikov Rod srebrnih krtov Idrija
- Društvo tabornikov Rod kranjskega jegliča Spodnja Idrija
- Društvo za mladinski razvoj Idrija 2020
- Društvo Zakonctedna
- Gimnazija Jurija Vege Idrija
- Klub idrijskih študentov
- Mestna knjižnica in čitalnica Idrija
- Mladi iz KS Črni Vrh nad Idrijo
- Mladi iz KS Ledine
- Mladi iz KS Vojsko
- Mladinska komisija Gasilske zveze Idrija
- Planinsko društvo Idrija
- Zavod RS za zaposlovanje - Urad za delo Idrija
- Zveza društev Mladinski center Idrija
- Zveza prijateljev mladine Idrija

- Župnija Idrija

Evidenčne podatke so prispevali:

- Občina Idrija
- Statistični urad RS
- Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU
- Zavod RS za zaposlovanje: Urad za delo Idrija
- vse mladinske organizacije

Literatura:

Cink, B. (2019). Strategija Evropske unije za mlade 2019-2027. Revija Mladje, Št.40. Stran 18-21. Pridobljeno s

<http://www.movit.si/fileadmin/movit/0ZAVOD/Publikacije/Mladje/Mladje%2040%20web.pdf>

EUROSTAT, Being young in europe today (2020). Pridobljeno s

https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Being_young_in_Europe_today

Naterer idr (2019), Slovenska mladina 2018/2019. Pridobljeno s <http://mss.si/novice/izslo-slovenska-mladina-2018-19/>

Paolini, G.; Horvath, A.; Motiejunaite, A.; (2018). Situation of young people in the European Union, Commission staff working document. Pridobljeno s

<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/b6985c0c-743f-11e8-9483-01aa75ed71a1>

Resolucija o strategiji Evropske unije za mlade 2019–2027 (2018). Pridobljeno s

http://www.movit.si/fileadmin/movit/pdf/Resolucija_Svet_EU_EU_strategija_za_mlade_2611_2018.pdf

Javna razgrnitev osnutka stanovanjske strategije Občine Idrija (2020). Pridobljeno s

<https://www.idrija.si/objava/299717>

Lokalni kulturni program Občine Idrija za obdobje 2015–2020 (2015). Pridobljeno s

<https://idrija.si/files/other/news/54/5873717.%20Lokalni%20kulturni%20program.pdf>

Inovativna strategija trajnostnega razvoja Občine Idrija (2011). Pridobljeno s

<https://www.idrija.si/objava/69565>

Sprejeti načrt razvojnih programov Občine Idrija 2021 – PO 2025 in Obrazložitve načrta razvojnih programov Občine Idrija 2021 (seja OS december 2020). Pridobljeno s

<https://www.idrija.si/objava/336425>

Zakon o javnem interesu v mladinskem sektorju /ZJIMS/ (2010). Uradni list RS, št. 42/10 in 21/18 (28. 5. 2010). Pridobljeno s

<http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO5834>

Zakon o mladinskih svetih /ZMS/ (2000). Uradni list RS, št. 70/00 in 42/10 (8. 8. 2000).

Pridobljeno s <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO2614>

Zakon o spremembah Zakona o skupnosti študentov /ZSkus-A/ (1994). Uradni list RS, št. 59/19 (4. 10. 2019). Pridobljeno s <http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO346>